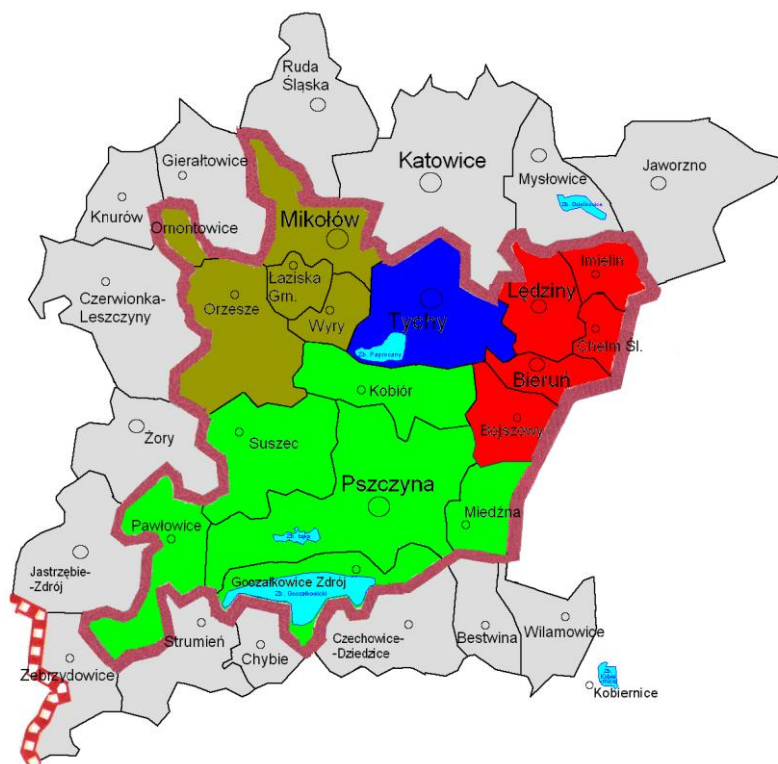

**Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
w Tychach**

**OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO POWIATU
PSZCZYŃSKIEGO
w 2022 roku**

**Obszar i ilość obiektów nadzorowany przez PSSE w Tychach
- dane z druków statystycznych**

<i>Dane</i>	<i>Powiat</i>				<i>Razem Powiaty</i>
	Tychy	Bieruńsko-Lędziński	Mikołowski	Pszczynski	
Obszar	81,81 km²	158,14 km²	232,84 km²	471,42 km²	944,21 km²
Liczba obiektów nadzorowanych	3084	1198	2028	2494	8804
Liczba ludności	124 139	59 513	99 486	110 893	394 031

Spis treści:

1. OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ W POWIECIE PSZCZYŃSKIM	4
2. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ	9
3. OCENA STANU SANITARNEGO URZĄDZEŃ I OBIEKTÓW UŻYTKU PUBLICZNEGO	19
4. ODDZIAŁ LABORATORYJNY	26
5. OCENA WARUNKÓW ZDROWOTNYCH ŚRODOWISKA PRACY, PRZESTRZEGANIA PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH SUBSTANCJI CHEMICZNYCH I ICH MIESZANIN ORAZ PRZESTRZEGANIA ZAKAZU WYTWARZANIA I WPROWADZANIA DO OBROTU ŚRODKÓW ZASTĘPCZYCH	29
6. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	30
7. OCENA SANITARNA PLACÓWEK DLA DZIECI I MŁODZIEŻY	33
8. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO – ZDROWOTNA	37

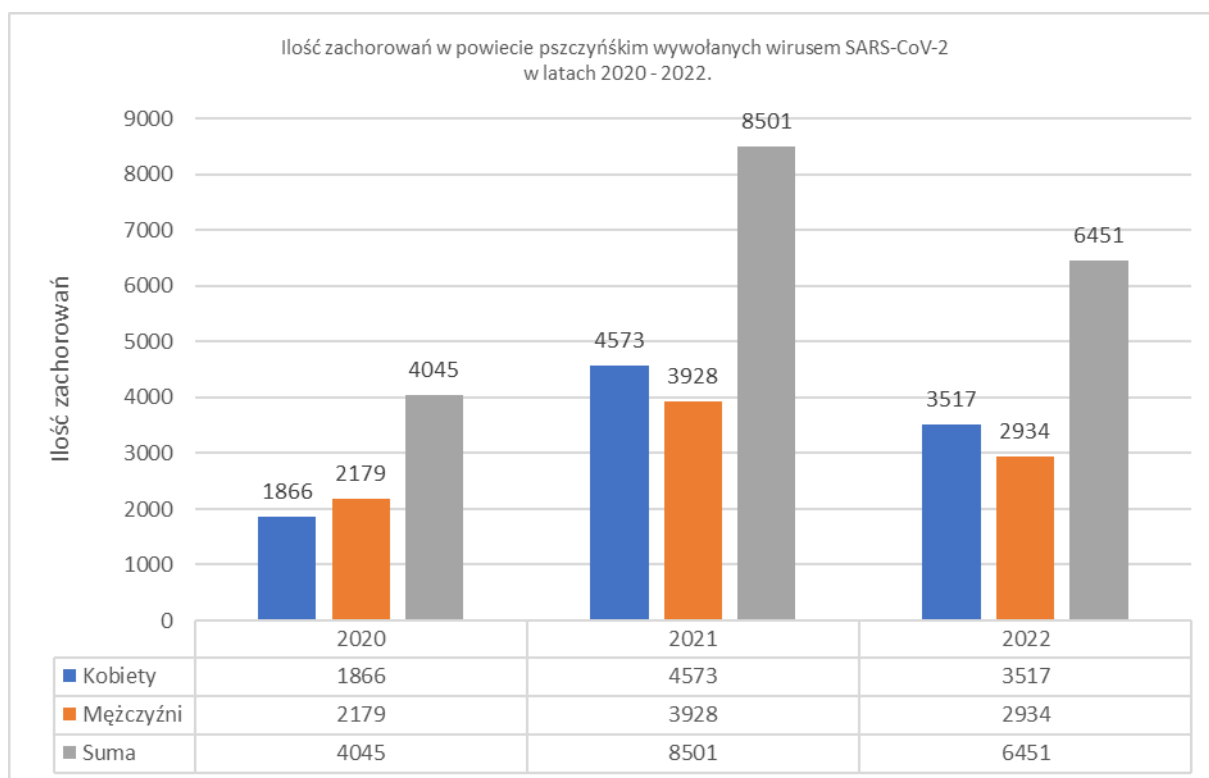
1. OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ W POWIECIE PSZCZYŃSKIM

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych

W 2022 r. wykazano w meldunkach epidemiologicznych 8501 chorób zakaźnych, co stanowiło 26,6 % ogólnej liczby wykazanych chorób zakaźnych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach z powiatów objętych nadzorem. W porównaniu do 2021 r. spadła liczba zgłoszonych chorób zakaźnych, co głównie spowodowane było zmniejszeniem liczby zakażeń wirusem SARS-CoV-2. W sposób ciągły monitorowane były zgłoszenia zakażeń oraz podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne. W każdym przypadku wymagającym wdrożenia działań mających na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się choroby zakaźnej lub obowiązku monitorowania jej przebiegu, przeprowadzono wywiady epidemiologiczne oraz obejmowano nadzorem epidemiologicznym osoby z bliskiego otoczenia z chorym.

W pierwszym kwartale 2022 r. wśród zachorowań dominowała choroba zakaźna COVID-19. Ogółem w 2022 r. wykazano 6451 zachorowań na COVID-19 (wykres nr 1), co stanowiło 75,9 % wszystkich zarejestrowanych chorób w powiecie pszczyńskim (zapadalność na 100 tys. ludności wynosiła 7637). Zachorowało 3517 kobiet i 2934 mężczyzn. Z powodu COVID – 19 zmarło 51 osób (w tym 20 kobiet i 31 mężczyzn), co stanowiło 21% ogółu zgonów z powodu ww. choroby z terenu objętego nadzorem przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach.

Wykres nr 1

Od II kwartału 2022 r. znacząco zwiększyła się liczba chorób zgłoszonych przez lekarzy zgodnie z wykazem zakażeń i chorób zakaźnych ujętym w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Choroby dające objawy ze strony układu pokarmowego stanowiły 7,8 % wszystkich wykazanych chorób z powiatu pszczyńskiego, wśród nich można wyróżnić między innymi: 15 zatruc pokarmowych

wywołanych pałeczkami Salmonella, 32 bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Clostridium difficile, 136 wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy oraz 63 innych określonych (w tym spowodowanych adenowirusami), 320 biegunek i zapaleń żołądkowo jelitowych BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (w tym 75 u dzieci do lat 2). Choroby szerzące się drogą bezpośredniego kontaktu z chorym stanowiły 13,4 % wszystkich wykazanych chorób z powiatu pszczyńskiego, w tym wykazano 43 płonice, 1053 ospy wietrzne oraz 3 zakażenia wywołane przez Streptococcus Pneumoniae.

Na uwagę zasługują wirusowe zapalenia wątroby szerzące się przez naruszenie ciągłości tkanek min. błon śluzowych, skóry, kontakt z krwią nosiciela lub osoby chorej. Stwierdzono 7 nowych zachorowań wywołanych wirusem zapaleniem wątroby typu B, 6 wywołanych wirusem zapalenia wątroby typu C dodatkowo zarejestrowano 10 nowych nosicieli antygenu HBs i 15 nosicieli HCV. Ponadto wystąpiły pojedyncze zachorowania na listeriozę, małą ospę, chorobę meningokokową inwazyjną.

Z badań bakteriologicznych w kierunku pałeczek Salmonella i Shigella prób pobranych od osób chorych, ozdrowieńców po przebytej chorobie, osób ze styczności z chorym wykryto 7 nowych nosicieli.

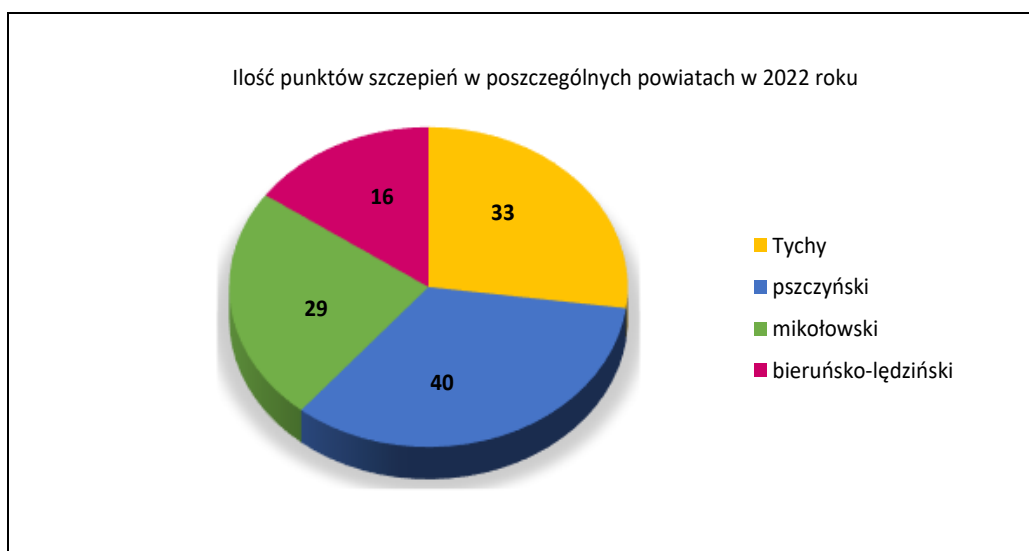
W powiecie pszczyńskim w 2022 r. zarejestrowano 70 ognisk zakażeń epidemicznych. W każdym przypadku wdrożono działania przeciwepidemiczne. Przyczyną wystąpienia 68 ognisk epidemicznych był wirus SARS-CoV-2 (34 ogniska w szkołach, 12 w przedszkolach, 16 w placówkach medycznych, 2 w Domu Pomocy Społecznej, pojedyncze w zakładzie pracy, szpitalu oraz ośrodku opiekuńczo-wychowawczym) Po za ogniskami związanymi z wirusem SARS-Cov-2, w powiecie wystąpiły 2 ogniska w tym jedno spowodowane przez rotawirusy oraz jedno ognisko o nieustalonym czynniku etiologicznym.

Zachorowania na grypę oraz przypadki grypopodobne występują sezonowo. Obserwuje się największy wzrost w sezonie jesiennym, zimowym i wiosennym. W roku 2022 na terenie objętym nadzorem przez PPIS w Tychach zarejestrowano 10727 zachorowań na grypę oraz przypadki grypopodobne. Zapadalność na 100 tys. ludności wynosiła 2751. Najwięcej osób zachorowało w IV kwartale analizowanego roku tj. 9356, a najmniej w III kwartale tj. 18 osób.

Nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych

W powiecie pszczyńskim obowiązkowe szczepienia ochronne wykonywane były w 40 punktach szczepień (wykres nr 2). W przypadku osób do 20 roku życia program obowiązkowych szczepień ochronnych obejmował 24 579 osób.

Wykres nr 2

W 2022 r. na terenie objętym nadzorem zarejestrowano 1453 osób uchylających się od obowiązku szczepień, z tego w powiecie pszczyńskim – **562**. W porównaniu do ubiegłego roku odnotowano wzrost liczby uchylających się od szczepień w powiecie o 11,95 %.

W 2022 r. zarejestrowano 49 niepożądanych odczynów poszczepiennych, w tym 11 na terenie powiatu pszczyńskiego. Zaklasyfikowano 9 odczynów łagodnych, 1 poważny i 1 ciężki. (wykres nr 3).

Wykres nr 3

W ramach nadzoru nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych oraz dokumentacją szczepień prowadzono szereg działań, między innymi:

- przeprowadzono kontrole podmiotów leczniczych w zakresie realizacji szczepień ochronnych, w tym: nadzoru nad dystrybucją i przechowywaniem preparatów szczepionkowych, postępowania na wypadek utylizacji preparatów szczepionkowych, postępowania z preparatami z krótką datą ważności, działań podejmowanych przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej wobec osób uchylających się od obowiązku szczepień,
- udzielano; poradnictwa w zakresie obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych,
- prowadzono; nadzór nad poprawnością i terminowością sprawozdawczości z realizacji szczepień ochronnych, w tym racjonalnego gospodarowania preparatami szczepionkowymi, właściwą dokumentacją wykonanych szczepień ochronnych obowiązkowych jak i zalecanych,
- nadzorowano terminową zgłaszalność niepożądanych odczynów poszczepiennych,
- podejmowano i kontynuowano działania w zakresie egzekucji administracyjnej wobec opiekunów prawnych dzieci podlegających obowiązkowym szczepieniom ochronnym.

Ocena podmiotów leczniczych

Sekcja Epidemiologii wg stanu na dzień 31.12.2022 r. obejmowała nadzorem 957 podmiotów leczniczych, z czego w powiecie pszczyńskim 265, co stanowi 27,7 % ogólnej liczby nadzorowanych podmiotów (wykres nr 4). W grupie nadzorowanych podmiotów leczniczych są podmioty realizujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne – 10, ambulatoryjne świadczenia zdrowotne – 118 oraz praktyki zawodowe lekarzy, dentyków i pielęgniarek – 137 (tabela nr 1)

Stacjonarne i całodobowe świadczenia medyczne w powiecie pszczyńskim realizowane były przez 2 szpitale oraz 8 podmiotów realizujących inne całodobowe świadczenia zdrowotne.

Wykres nr 4

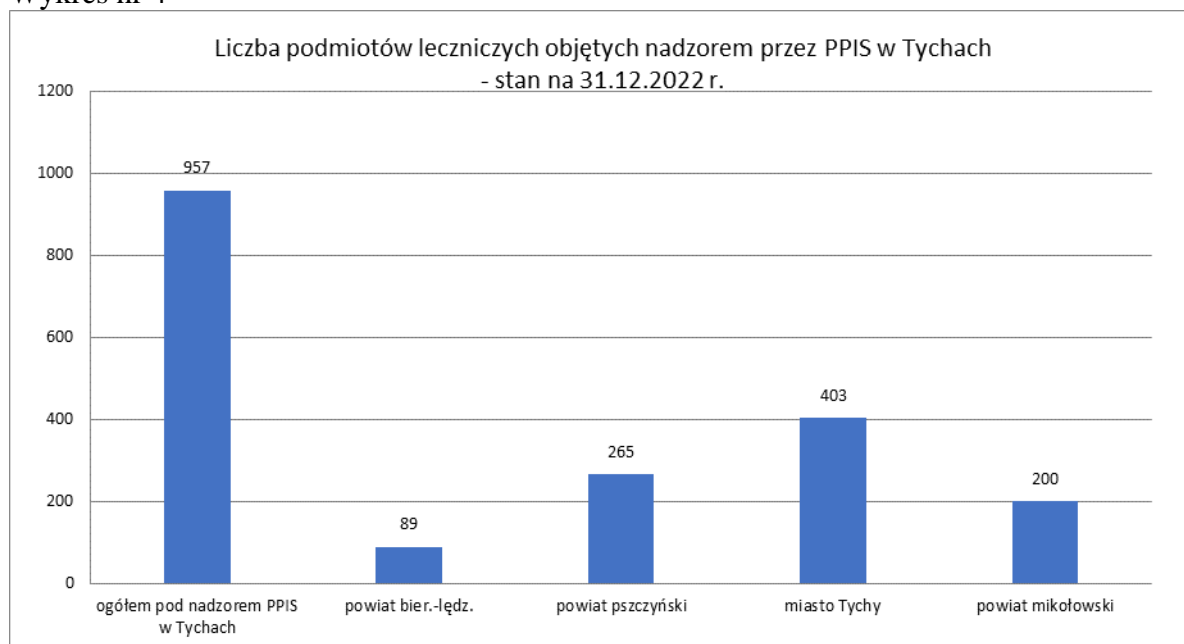

Tabela nr 1

Lp.	Rodzaj obiektów realizujących świadczenia zdrowotne w powiecie pszczyńskim w 2022 r. będących pod nadzorem PPIS w Tychach	ilość
1	stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (szpitale, zakłady rehabilitacji leczniczej, inne)	10
2	ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	118
3	praktyki zawodowe (lekarzy, dentystów, pielęgniarek)	137
4	Ogółem	265

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 79 kontroli w powiecie, w tym 27 kontroli planowych, 5 kontroli problemowych związanych z występowaniem insektów oraz gryzoni i 47 kontroli ponadplanowych. Kontrole ponadplanowe dotyczyły: oceny realizacji szczepień ochronnych w podmiotach leczniczych (w tym oceny procedur postępowania z preparatami szczepionkowymi) oraz zgłaszania podejrzenia lub rozpoznania zakażenia, choroby zakaźnej lub zgonu z ich powodu. Jedna kontrola wykazała nieprawidłowości, które dotyczyły między innymi sposobu postępowania z odpadami medycznymi w podmiocie leczniczym. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wydano 4 decyzje nakazujące ich usunięcie oraz 2 decyzje płatnicze.

W 2022 r. rozpatrzono 2 skargi, wśród nich 1 związana z uciążliwościami dla ludzi w związku z występowaniem insektów (pluskiew) w lokalach mieszkalnych oraz 1 dotycząca działalności placówki medycznej.

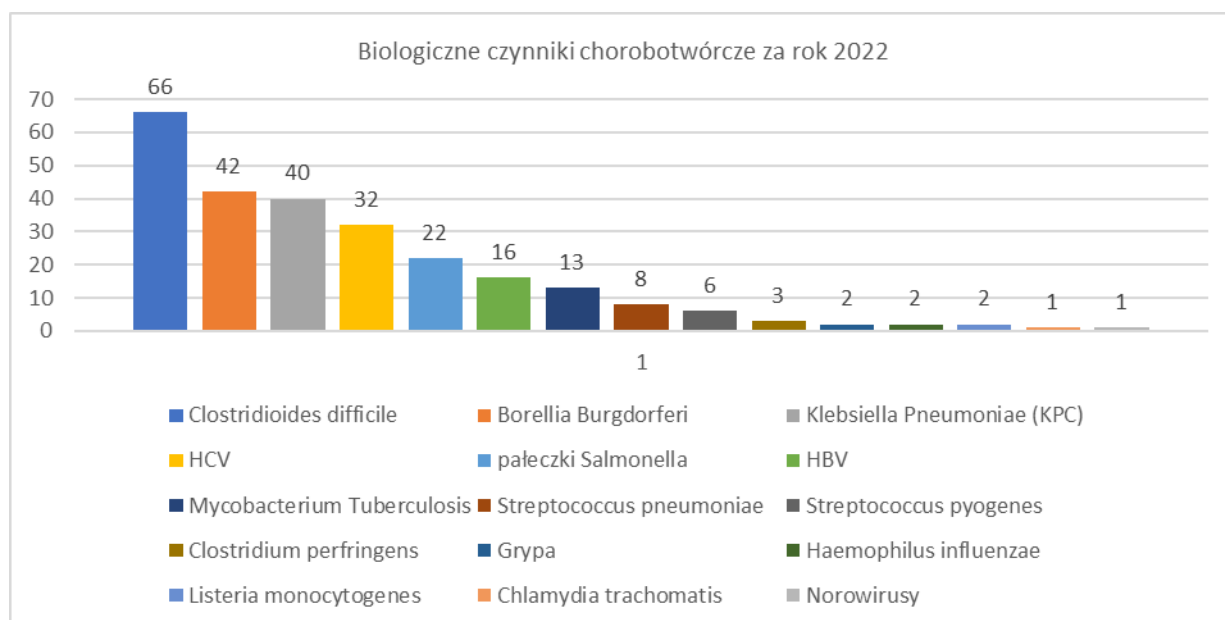
Laboratoria z terenu podległego nadzorowi PPIS w Tychach, zgłaszały biologiczne czynniki chorobotwórcze, które na bieżąco analizowano i rejestrowano. W każdym uzasadnionym przypadku wdrażano działania przeciwepidemiczne.

W 2022 r. zarejestrowano ogółem 256 dodatnich biologicznych czynników chorobotwórczych. W analizowanym okresie największy procent dodatnich biologicznych czynników chorobotwórczych stanowiły czynniki potwierdzające zakażenie tj Clostridioides difficile (25,8%), Borrelia burgdorferi (16,4 %), Klebsiella Pneumoniae -KPC (15,6%), HCV (12,5%), pałeczki Salmonella (8,6 %) (tabela nr 2, wykres nr 5).

Tabela nr 2 Biologiczne czynniki chorobotwórcze za 2022 r.

BIOLOGICZNY CZYNNIK CHOROBOTWÓRCZY	LICZBA ZGŁOSZEŃ	% WSZYSTKICH ZGŁOSZEŃ
Clostridioides difficile	66	25,8
Borellia Burgdorferi	42	16,4
Klebsiella Pneumoniae (KPC)	40	15,6
HCV	32	12,5
pałeczki Salmonella	22	8,6
HBV	16	6,3
Mycobacterium Tuberculosis	13	5,1
Streptococcus pneumoniae	8	3,1
Streptococcus pyogenes	6	2,3
Clostridium perfringens	3	1,2
Grypa	2	0,8
Haemophilus influenzae	2	0,8
Listeria monocytogenes	2	0,8
Chlamydia trachomatis	1	0,4
Norowirusy	1	0,4
RAZEM	256	100

Wykres nr 5 Procentowy wykres biologicznych czynników chorobotwórczych za 2022 r.

2. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ

Prawo żywnościowe ma za zadanie zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia i życia ludzi. Żywność, materiały i wyroby do kontaktu z żywnością znajdujące się w obrocie nie mogą być niebezpieczne, co oznacza że czynniki, które mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia człowieka w nich nie występują lub występują w dopuszczalnej, bezpiecznej ilości. Zapewnienie bezpiecznej żywności wymaga szeregu działań podejmowanych w sposób skoordynowany i zintegrowany. W tym celu wdrożono szereg norm prawnych w zakresie kontroli higieny żywności obowiązujących zarówno rolników, producentów, przetwórców i sprzedawców. Wszystkie te przepisy mają zapewnić spełnienie zasady „od pola do stołu”, czyli gwarantować bezpieczeństwo produktów żywnościowych na każdym etapie łańcucha produkcji i dystrybucji.

Charakterystyka nadzorowanych zakładów

W 2022 r. nadzorowano 4647 zakładów usytuowanych na terenie 4 powiatów. Znaczna liczba zakładów zlokalizowana jest na terenach wiejskich i na peryferiach miast. Najliczniejszą grupę stanowią zakłady obrotu żywnością, następnie zakłady żywienia zbiorowego oraz obiekty produkcji żywności, powyższe przedstawia wykres nr 1.

Wykres nr 1

Odsetek zakładów na rynku spożywczym ujętych w rejestrze w 2022 r. wg. rodzaju działalności

Na terenie działania tutejszej Stacji działają obiekty nowoczesne o wysokim standardzie, spełniające wymagania sanitarno – techniczne, funkcjonują również zakłady usytuowane w starym budownictwie, co wiąże się z ograniczonymi możliwościami ich modernizacji.

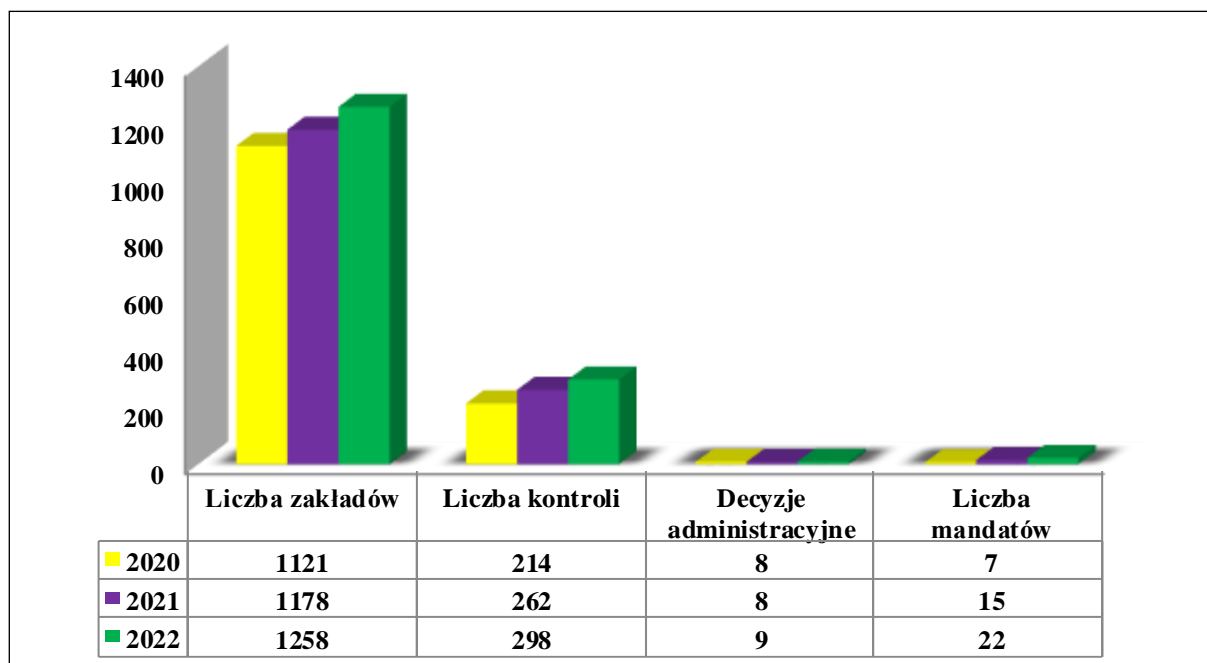
We wszystkich obiektach objętych nadzorem przeprowadzono 1171 kontroli urzędowych, w tym 23 kontrole w wytwórniach i miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych ogółem 509 próbek, w tym 476 próbek żywności, 10 próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, 10 próbek zmiotków i wytrzepeków z koszyków oraz 13 próbek związanych z podejrzeniem zatrucia pokarmowego. Wydano 83 decyzje administracyjne, z czego 61 stanowią decyzje nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, 3 dotyczące unieruchomienia zakładów i 6 decyzji o odmowie zatwierdzenia. Winnych uchybień ukarano 118 mandatami na łączną kwotę 31850 zł. Skierowano 3 wnioski o ukaranie do sądu w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia oraz 5 wniosków o wymierzenie kar pieniężnych przez Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego

Inspektora Sanitarnego. Łączna kwota odprowadzona do budżetu państwa z tytułu nadzoru nad zakładami to 35 867 zł.

Ogólna ocena stanu sanitarnego zakładów żywnościowych i żywnościowych na terenie powiatu pszczyńskiego

W 2022 r. w ewidencji znajdowało się 1258 zakładów. We wszystkich zakładach objętych nadzorem przeprowadzono 298 kontroli urzędowych. Wydano 9 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Winnych uchybień ukarano 22 mandatami karnymi na łączną kwotę 6400 zł. (wykres nr 2).

Wykres nr 2 Działania kontrolne i represyjne w latach 2020 – 2022

Zakłady Produkcji Żywności

W 2022 r. w ewidencji znajdowało się 188 zakładów, w których przeprowadzono 50 kontroli. Wydano 3 decyzje administracyjne, nałożono 6 mandatów karnych na kwotę 2000 zł.

Najczęstsze uchybienia techniczno-sanitarne to:

- obecność zanieczyszczeń biologicznych, w tym szkodników zbożowo-mącznych w wytrząpkach z koszyczków do wzrostu ciasta, w zmiotkach z podestów oraz z posadzki i ścian w magazynie mąki;
brak zapisów z kontroli wewnętrznej prowadzonej w ramach GMP/GHP i systemu HACCP;
- w magazynie środki spożywcze po terminie przydatności do spożycia/dacie minimalnej trwałości.

Tabela nr 1. Rodzaje i liczba zakładów produkcji żywności

Rodzaje zakładów produkcji żywności	Liczba zakładów
Wytwórnice lodów	4
Automaty do lodów	3
Wytwórnice tłuszczów roślinnych	0
Piekarnie	26
Ciastkarnie	6
Przetwórnice owocowo-warzywne	7
Browary i słodownie	1

Zakłady garmażeryjne	5
Zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego	1
Wytwórnice makaronów	0
Wytwórnice koncentratów spożywczych	0
Wytwórnice suplementów diety	1
Wytwórnice substancji dodatkowych	1
Producenci pierwotni	65
Rolniczy handel detaliczny	1
Dostawcy bezpośredni	1
Producenci pierwotni Rolniczy handel detaliczny	4
Producenci pierwotni i dostawcy bezpośredni	41
Producenci pierwotni, rolniczy handel detaliczny, dostawcy bezpośredni	1
Producenci żywności w warunkach domowych	13
Inne wytwórnice żywności	7

Zakłady Obrotu Żywnością

W 2022 r. w ewidencji znajdowało się 668 zakładów, w których przeprowadzono 140 kontroli. Wydano 1 decyzję administracyjną. Nałożono 8 mandatów karnych na kwotę 2200 zł.

Najczęstsze uchybienia techniczno-sanitarne to:

- sprzedaż środków spożywczych po terminie przydatności do spożycia/dacie minimalnej trwałości;
- przechowywanie środków spożywczych niezgodnie z zaleceniami producenta;
- wprowadzanie po raz pierwszy do obrotu suplementów diety, bez powiadomienia Głównego Inspektora Sanitarnego.

Ponadto skierowano 1 wniosek o nałożenie kary pieniężnej do ŚPWIS, który dotyczył prowadzenia działalności bez złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS.

Tabela nr 2. Rodzaje i liczba zakładów obrotu żywnością

Rodzaje zakładów obrotu żywnością	Liczba zakładów
Sklepy spożywcze w tym hipermarkety	376
Kioski spożywcze	18
Apteki	40
Magazyny hurtowe	44
Obiekty ruchome i tymczasowe	73
Środki transportu żywności	28
Inne obiekty obrotu żywnością	89

Zakłady Żywienia Zbiorowego (żywienie otwarte, mała gastronomia, żywienie zamknięte)

W 2022 r. w ewidencji znajdowały się 384 zakłady, w których przeprowadzono 103 kontrole. Wydano 5 decyzji administracyjnych, nałożono 7 mandatów karnych na kwotę 2100 zł.

Najczęstsze uchybienia techniczno-sanitarne to m.in.:

- brudne, zakurzone ściany i sufity w pomieszczeniach,
- nieprawidłowe magazynowanie opakowań jednorazowych do kontaktu z żywnością,
- brak segregacji w urządzeniach chłodniczych,
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników,

Tabela nr 3. Rodzaje i liczba zakładów żywienia zbiorowego

Rodzaje zakładów żywienia zbiorowego	Liczba zakładów
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	96
Zakłady małej gastronomii	130
Stołówki pracownicze	0
Bufety przy zakładach pracy	0
Bloki żywienia w szpitalach	2
Bloki żywienia w sanatoriach i prewentoriach	2
Bloki żywienia w domach opieki społecznej	7
Stołówki w żłobkach i domach małego dziecka	13
Stołówki szkolne	44
Stołówki w przedszkolach	47
Stołówki w domach dziecka i młodzieży	1
Stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych	3
Zakłady usług cateringowych	9
Inne zakłady żywienia	30

Zakłady produkujące i wprowadzające do obrotu materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością

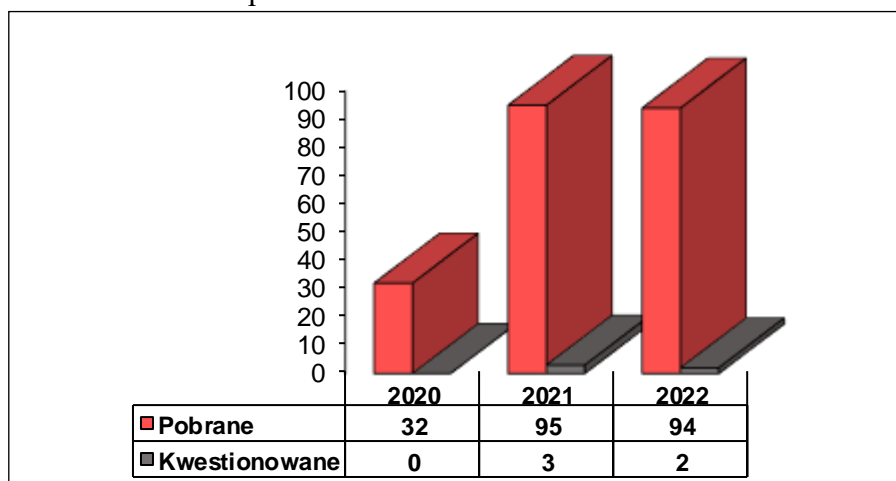
Nadzorem objęto 1 wytwórnię i 17 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Przeprowadzono 5 kontroli w zakładach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością w trakcie, których nałożono 1 mandat karny na kwotę 100 zł, za wprowadzanie do obrotu materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością bez złożenia wniosku o wpis zakładu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli Organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego na terenie powiatu pszczyńskiego pobrano do badań laboratoryjnych 94 próbki środków spożywczych, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, z których 2 kwestionowano (wykres nr 3).

Wykres nr 3

Próbki pobrane/kwestionowane w latach 2020 – 2022

Przyczyną kwestionowania próbek była **pod względem zanieczyszczeń biologicznych:** obecność szkodników zbożowo - mącznych w zmiotkach i wytrzępkach z koszyków do rozrostu i garowania ciasta pobranej w piekarni.

Wnioski i interwencje

W 2022 roku rozpatrzono 5 wniosków, z czego 2 były zasadne, 3 bezzasadne, 2 wnioski przekazano do rozpatrzenia zgodnie z właściwością miejscową i rzeczową.

Nałożono 3 mandaty na kwotę 600 złotych.

Wnioski dotyczyły:

niewłaściwej jakości zdrowotnej środków spożywczych:

- owoce z oznakami zepsucia, zgniłe warzywa;
- polędwica drobiowa opakowana, porażona robactwem;
- podawanie nieswieżego jedzenia, kwaśny sos.

niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych:

- nieprzyjemny, zapach zepsutych warzyw i owoców;
- rażące uchybienia sanitarno-higieniczne;
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników;
- brak czystości w zakładzie;

Tabela nr 4. Liczba zgłoszonych wniosków/ mandatów karnych/kwota

<i>Wnioski o interwencję</i>		
Rok	Liczba zgłoszonych wniosków	Liczba mandatów karnych/kwota
2020	5	-
2021	10	2/100
2022	5	3/600

Nadzór nad importem/eksportem na terenie nadzorowanym przez PPIS w Tychach

Import: W związku z prowadzeniem nadzoru nad jakością zdrowotną żywności i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością wykonano 68 kontroli, w tym 3 kontrole środków transportu, skontrolowano 105 partii środków spożywczych, wydano 68 świadectw jakości zdrowotnej. Do obrotu dopuszczono wszystkie zgłoszone partie.

Eksport: W związku z prowadzeniem nadzoru nad jakością zdrowotną żywności wykonano 97 kontroli, skontrolowano 970 partii żywności przeznaczonej na eksport, wydano 98 świadectw jakości zdrowotnej.

Łączna kwota odprowadzona do budżetu państwa z tytułu nadzoru nad importem i eksportem to 24 959 zł.

Powiadomienia typu RASFF na terenie nadzorowanym przez PPIS w Tychach

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF) to system przekazywania informacji między urzędami ds. kontroli żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W przypadku zidentyfikowania jakiegokolwiek zagrożenia zdrowia konsumentów umożliwia on sprawne i szybkie przekazywanie informacji, które są oceniane i jeżeli istnieje zagrożenie zdrowia konsumentów podejmowane są działania określone procedurami.

W 2022 r. otrzymano 151 powiadomień alarmowych, informacyjnych, typu NEWS oraz powiadomień o niezgodności w ramach systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych RASFF.

Przyczynami dla których dany produkt został zgłoszony do systemu RASFF było m.in.:

- przekroczenie parametrów mikrobiologicznych w następujących produktach: mięsie i przetworach mięsnych, jajach w proszku, wyrobach czekoladowych oraz sałacie;

- przekroczenie dopuszczalnej zawartości antybiotyków w produktach spożywczych;
- obecność niedozwolonego składnika w materiałach i wyrobach do kontaktu z żywnością;
- migracja formaldehydu, ołowiu, kadmu z wyrobów do kontaktu z żywnością;
- niedozwolone napromienianie suplementów diety;
- przekroczenie najwyższej dopuszczalnej ilości substancji dodatkowych, w tym barwników w paście cukrowej, przetworach z owoców morza oraz estrów glicydowych w suplemencie diety;
- obecność zanieczyszczeń fizycznych, chemicznych, biologicznych w środkach spożywczych, w tym w batonikach, śliwkach suszonych, paście migdałowej, chipsach kukurydzianych, serze pleśniowym, buraczkach, fasoli;
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów w produktach żywnościowych, tj.: cukinia, papryka czerwona, banany, ryż brązowy, grapefruit, papryka kiszona, marchew, kasza jaglana, sok dla dzieci, cytryny;
- przekroczenie ilości tlenu etylenu w suplemencie diety, batonach, lodach;
- obecność glutenu w produktach bezglutenowych;
- przekroczenie dopuszczalnego poziomu mykotoksyn w ziarnach kukurydzy oraz owocach suszonych;
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu metali ciężkich w marchwi, ananasie w puszcze.

W nadzorowanych obiektach monitorowano proces wycofywania tych produktów z obrotu handlowego. W większości przypadków producenci lub dystrybutorzy sami podejmowali takie działania.

Kategorie produktów	Powiadomienia alarmowe	Powiadomienia informacyjne	Powiadomienia typu NEWS	Powiadomienie o niezgodności
Mięso i przetwory mięsne	28	56		
Przetwory zbożowo - mączne	5	5		
Wyroby cukiernicze i ciastkarskie	2	1		
Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością	8	6		
Suplementy diety	4	5		
Inne (owoce suszone i świeże, warzywa świeże, jaja w proszku, pasta z migdałów, lody, orzechy, lecytyna sojowa, soki i napoje dla dzieci, owoce morza)	17	12	1	1
RAZEM	64	85	1	1

Akcje i działania dodatkowe wykonywane na terenie nadzorowanym przez PPIS w Tychach

1. Ocena placówek wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2022 r. prowadzono nadzór nad przebiegiem wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży. W ramach akcji w czasie wypoczynku:

- letniego przeprowadzono 13 kontroli, (w tym 4 kontrole zakładów żywienia zbiorowego otwartego, 4 kontrole zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego, w którym posiłki dostarczane były przez firmę cateringową oraz 5 kontroli zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego, w których prowadzone było żywienie).
- zimowego przeprowadzono 5 kontroli (w tym 1 kontrola zakładu żywienia zbiorowego zamkniętego, w którym prowadzone było żywienie, 4 kontrole zakładów żywienia zbiorowego otwartego, które dostarczały posiłki dla uczestników wypoczynku zimowego).

W trakcie przeprowadzonych kontroli stwierdzono:

- brak porządku i czystości w zakładzie;
- brak segregacji środków spożywczych w urządzeniach chłodniczych;
- brak aktualnego orzeczenia lekarskiego dla celów sanitarno-epidemiologicznych.

W związku z powyższym nałożono 2 mandaty karne na kwotę 300 zł.

2. Trasy turystyczne

Oceną objęto: wytwórnie lodów, sklepy spożywcze i kioski, zakłady żywienia zbiorowego otwartego, zakłady małej gastronomii, zlokalizowane przy trasach turystycznych. Ponadto skontrolowano 9 zakładów żywienia zamkniętego, w których organizowano wypoczynek letni dla dzieci i młodzieży. W sezonie letnim 2022 r. przeprowadzono w wymienionych grupach 80 kontroli.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nałożono 13 mandatów karnych na kwotę 3200 zł. Wydano 3 decyzje administracyjne. Zbadano 22 próbki środków spożywczych, których nie kwestionowano.

Główne stwierdzone uchybienia sanitarno – porządkowe to:

- nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych;
- brak porządku i czystości w zakładzie (brudne urządzenia chłodnicze, brudny sprzęt produkcyjny);
- stanowiska pracy oraz pomieszczenia wykorzystywane niezgodnie z przeznaczeniem;
- brak aktualnych orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych;
- środki spożywcze po terminie przydatności do spożycia;
- ślady występowania szkodników zbożowo-mącznych oraz mysich odchodów.

Uchybienia stanu technicznego:

- brudne ściany i sufity w pomieszczeniach produkcyjnych zakładu;
- posadzka w pomieszczeniu produkcyjnym zniszczona, z ubytkami;

3. Ocena sposobu żywienia

Oceną sposobu żywienia objęto 5 zakładów żywienia zbiorowego (1 przedszkole, 4 szkoły podstawowe) z kuchnią własną. Teoretycznie przeanalizowano 5 próbek zestawień dekadowych. Wszystkie wykazały nieprawidłowości, które dotyczyły m.in.: niewłaściwie zestawionych jadłospisów, tj. zaniżonej (w przypadku szkół) lub zawyżonej (w przypadku przedszkola) wartości energetycznej posiłków oraz zaniżonej wartości składników odżywczych, w szczególności, wapnia i witaminy D. Analizując sposób żywienia dzieci i młodzieży stwierdzono:

- niewłaściwe zbilansowanie posiłków pod względem doboru produktów z niektórych grup środków spożywczych oraz wartości odżywczej (w szczególności zbyt dużej ilości białka), chociaż jadłospisy okazane do oceny były urozmaicone;
- zaniżoną lub zawyżoną wartość energetyczną w stosunku do zalecanej normy żywieniowej;
- bardzo małe wykorzystanie produktów z grupy mleko i przetwory mleczne;
- podawanie zbyt małej ilości ryb - tylko jedna placówka zrealizowała obowiązek podawania porcji ryby przynajmniej raz w tygodniu;
- w przypadku szkół zbyt małe porcje produktów z grupy mięso, jaja, orzechy, nasiona roślin strączkowych, w 1 placówce całkowicie pominięto produkty z ww. grupy w jednym dniu;
- w przypadku szkół podawanie zbyt małych porcji produktów zbożowych z całkowitym pominięciem w dekadzie (w trzech placówkach) produktów zbożowych pełnoziarnistych, w jednej placówce produkt zbożowy pełnoziarnisty w ciągu 10-ciu dni podano jeden raz;
- za wysoki udział soli i sodu w stosunku do zalecanych norm;
- zbyt małą ilość warzyw i owoców zarówno uwagi na wielkość porcji jak również całkowite pominięcie ich w serwowanych posiłkach;
- nieprawidłowe oznaczenia alergenów (lub ich brak) w jadłospisach przekazywanych do wglądu dzieciom i rodzicom.

Celem poprawy sposobu żywienia opracowano zalecenia dla każdego zakładu.

4. Nadzór nad grzybami i przetworami grzybowymi znajdującymi się w obrocie, przetwórstwie oraz żywieniu zbiorowym

W ramach działań kontrolnych w ciągu 2022 r. nie stwierdzono nieprawidłowości związanych z wprowadzaniem do obrotu grzybów. Pobrano do badań laboratoryjnych próbkę grzybów świeżych (kania) w kierunku skażeń promieniotwórczych oraz próbkę grzybów suszonych (podgrzybek brunatny suszony cały) w kierunku zawartości metali i oceny znakowania – próbek nie kwestionowano.

5. Jednostki systemu oświaty

W 2022 r. przeprowadzono w stołówkach szkolnych 41 kontroli, 34 kontrole w stołówkach przedszkolnych, 7 kontroli w sklepikach szkolnych oraz 1 kontrolę w stołówce zakładu wychowawczego.

W związku z interwencją rodziców przeprowadzono kontrolę w przedszkolu, w trakcie której stwierdzono brak monitoringu temperatur przy przyjmowaniu posiłków, co skutkowało nałożeniem mandatu karnego na kwotę 300 zł.

6. Nadzór nad zakładami produkującymi i wprowadzającymi do obrotu żywność bezglutenową

W ramach akcji przeprowadzono 28 kontroli w piekarniach, które dotyczyły między innymi produkcji i wprowadzania do obrotu żywności bezglutenowej.

Nie stwierdzono produkcji żywności bezglutenowej.

7. Nadzór nad żywnością prozdrowotną (suplementy diety, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środki spożywcze wzbogacane witaminami i składnikami mineralnymi)

- a) W 2022 r. w związku z prowadzonym nadzorem nad żywnością prozdrowotną przeprowadzono kontrole podmiotów wprowadzających do obrotu suplementy diety. Przeprowadzono ogółem 11 kontroli, skontrolowano hurtownie suplementów diety, sklepy internetowe oraz sprzedaż prowadzoną za pośrednictwem stron internetowych:

- w związku z wprowadzeniem po raz pierwszy do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej suplementów diety bez powiadomienia Głównego Inspektora Sanitarnego, nałożono 7 mandatów karnych na kwotę 2700 zł;
 - w 3 przypadkach wnioskowano do Śląskiego Powiatowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o wymierzenie kary pieniężnej w związku z prowadzeniem działalności bez złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
 - w związku z odmową przyjęcia mandatu karnego skierowano 1 wniosek do sądu;
 - w jednym przypadku w związku z brakiem dokumentów zakupu oraz sprzedaży suplementów diety wprowadzanych do obrotu za pośrednictwem portalu internetowego Allegro.pl, poinformowano o powyższym Urząd Skarbowy;
 - rozpatrzono 11 interwencji: 1 wniosek oraz 10 informacji przekazanych przez Powiatowe Stacje Sanitarно-Epidemiologiczne i Głównego Inspektora Sanitarnego, z których 10 było zasadnych. Interwencje dotyczyły: prowadzenia działalności bez złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów, wprowadzenia po raz pierwszy do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej suplementów diety bez powiadomienia Głównego Inspektora Sanitarnego, nieprawidłowości w oznakowaniu suplementu diety.
- b) W ramach nadzoru w 2022 r. pobrano do badań laboratoryjnych 17 próbek suplementów diety, 46 próbek środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, w tym żywność dla dzieci. Próbek nie kwestionowano. W czterech przypadkach zalecenia dotyczące znakowania przekazano producentom lub dystrybutorom oraz stacjom nadzorującym zakłady wprowadzające do obrotu. O nieprawidłowościach poinformowano Inspekcję Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: braku możliwości sprawdzenia przez konsumenta zastosowanego w produkcie barwnika, przekazywania obowiązkowych informacji w sposób nieuporządkowany oraz stosowania określenia „dawka dzienna” zamiast „porcja dzienna”, niewłaściwej kolejności dodatków do żywności w wykazie składników, niejednoznacznie zdefiniowanej porcji produktu zalecanej do spożycia w ciągu dnia.
- c) W ramach zadania doraźnego zleconego przez GIS polegającego na przeprowadzeniu kontroli tematycznych producentów i importerów suplementów diety z uwzględnieniem sprzedaży internetowej, na podstawie wybranych produktów skontrolowano: 2 zakłady produkujące suplementy diety, 5 importerów oraz 4 podmioty zajmujące się dystrybucją. W trakcie przeprowadzanych kontroli przeanalizowano skład ilościowo-jakościowy produktów, analizę znakowania pod względem spełnienia przepisów prawa żywnościowego. W kontrolowanym zakresie nie stwierdzono naruszenia obowiązujących przepisów.

8. Zakłady cateringowe – akcja własna

W związku ze stwierdzanymi podczas kontroli nieprawidłowościami w zakładach cateringowych na nadzorowanym terenie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tychach podjął decyzję o przeprowadzeniu akcji własnej w zakładach przygotowujących i dostarczających posiłki do zakładów żywiących grupy ludzi o podwyższonym ryzyku.

Przeprowadzono 7 kontroli w zakładach cateringowych oraz w restauracjach przygotowujących posiłki w ramach usług cateringowych.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości nałożono 5 mandatów karnych na łączną kwotę 1900 zł. Wydano 4 decyzje terminowe, w tym jedną unieruchomienia zakładu.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak porządku i czystości we wszystkich pomieszczeniach zakładu tj. bardzo brudne kafelki na ścianach w pomieszczeniu produkcyjnym zakładu, brudne podłogi,

z zastoinami wody, brudne, tłuste z zaschniętymi resztkami żywności regały do przechowywania środków spożywczych w pomieszczeniu produkcyjnym,

- nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych wymagających chłodzenia tj. mięsa, produktów nabiałowych, w temperaturze 30°C, co jest niezgodnie z zaleceniem producentów na etykietach, i spowodowało przerwanie łańcucha chłodniczego,
- brak zabezpieczenia zakładu przed dostępem owadów, brak siatek w otwartych oknach oraz drzwiach, co jest powodem dostawania się much do pomieszczeń produkcyjnych oraz ich żerowania na żywności,
- zatrudnianie w zakładzie osób, które nie posiadają orzeczenia lekarskiego dla celów sanitarno-epidemiologicznych,
- brak bieżącej ciepłej wody przy umywalce do mycia rąk w pomieszczeniu produkcyjnym,
- prowadzenie działalności w zakresie produkcji lub obrotu żywnością bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i wpis do rejestru zakładów, za powyższe wnioskowano do ŚPWIS o wymierzenie kary pieniężnej.

9. Nadzór nad jakością tłuszczów stosowanych do smażenia

W związku z planem poboru próbek do badań żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu tłuszczów przeznaczonych do smażenia pod kątem zawartości związków polarnych przeprowadzono ogółem 4 kontrole (3 kontrole w zakładach małej gastronomii oraz 1 w ciastkarni). W trakcie kontroli przeprowadzano badania za pomocą specjalistycznego sprzętu, wyniki badań wykazały akceptowalną jakość tłuszczów.

10. Kontynuacja akcji „Mklik Próchniczek”

W ramach kontynuowania akcji wytypowano 5 zakładów, w których pobrano 10 próbek zmiotków oraz wytrzępek do badań laboratoryjnych w kierunku obecności szkodników i ich pozostałości. Razem przeprowadzono 6 kontroli (5 związanych z poborem próbek i 1 rekontrolę), wydano 4 decyzje administracyjne z terminem natychmiastowej wykonalności nakazujące przeprowadzenie dezynsekcji pomieszczeń zakładu i sprzętu. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono 4 mandaty karne na kwotę 700 zł.

11. Denaturat

W związku z wytycznymi ŚPWIS w sprawie wystąpienia sytuacji kryzysowej – zatrucia denaturatem skażonym metanolem wspólnie z pracownikami sekcji Epidemiologii, Higieny Pracy, Higieny Dzieci i Młodzieży, Higieny Komunalnej i Środowiska, Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przeprowadzono 55 kontroli oraz 118 wizytacji. Na terenie 4 powiatów skontrolowano małe sklepy spożywcze, sklepy wielkopowierzchniowe, sklepy oraz hurtownie budowlane, stacje paliw. Pobrano 121 próbek denaturatu znajdującego się w obrocie handlowym w skontrolowanych zakładach. Próbkę przekazano do badań do laboratorium WSSE w Katowicach.

12. Ryby z Odry

W związku z pismami GIS oraz ŚPWIS w sprawie przypadków śnięcia ryb w Odrze wzmożono nadzór nad miejscami obrotu rybami. W trakcie kontroli zwracano szczególną uwagę na identyfikację i źródło pochodzenia oraz wygląd ryb wprowadzanych do obrotu.

W ramach akcji na terenie 4 powiatów przeprowadzono 59 kontroli. Skontrolowano zakłady obrotu żywnością: sklepy i kioski, w tym zlokalizowane na targowiskach, oraz zakłady żywienia zbiorowego. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły przechowywania ryb niezgodnie z zaleceniami producenta. W związku z powyższym strony ukarano 2 mandatami karnymi na kwotę 500zł. Ponadto wydano 3 decyzje administracyjne dotyczące zapewnienia właściwych warunków przechowywania ryb oraz zapewnienia właściwego stanu technicznego urządzeń chłodniczych. Nie odnotowano interwencji konsumenckich dotyczących jakości ryb.

Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną

- Przeprowadzono szkolenia pracowników, których tematami były: „Prowadzenie nadzoru nad importem, w tym stosowanie systemu TRACES-NT przez Inspekcję Weterynaryjną”, „Wymazy sanitarne w teorii i praktyce wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną” oraz „Tryb postępowania w trakcie urzędowej kontroli granicznej produktów pochodzenia niezwierzęcego”.
- Udzielano sobie wzajemnej pomocy merytorycznej z zakresu obowiązujących przepisów prawnych oraz udostępniano niezbędne w wykonywanej pracy akty prawne/ procedury /instrukcje.
- Przekazywano informacje dotyczące naruszeń w zakładach nadzorowanych zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową.
- Wzajemnie przekazywano informacje o wynikach badań środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego oraz listy zakładów, które oprócz środków spożywczych produkują również materiał paszowy dla zwierząt.

Współpraca z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych i Inspekcją Ochrony Środowiska

W ramach współdziałania tych inspekcji realizując zapisy porozumienia przeprowadzono 4 kontrole, w trakcie których pobrano do badań 4 próbki owoców miękkich w kierunku zawartości metali, z czego 1 próbkę kwestionowano z uwagi na przekroczenie dopuszczalnej zawartości kadmu.

Analiza i wnioski w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego żywności

Po okresie pandemii zauważono niepokojące zjawisko dotyczące zwiększonej liczby prowadzonych postępowań administracyjnych, nakładanych grzywien w drodze mandatu karnego oraz kierowanych wniosków o ukaranie do sądu na podstawie Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia. Powyższe związane jest z pogorszeniem się stanu sanitarno – porządkowego w kontrolowanych zakładach.

3. OCENA STANU SANITARNEGO URZĄDZEŃ I OBIEKTÓW UŻYTKU PUBLICZNEGO

Nadzorem Higieny Komunalnej i Środowiska objętych jest 1889 obiektów, z czego w powiecie pszczyńskim znajdują się łącznie 589 obiektów, tym 122 placówki służby zdrowia. W celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych przeprowadzono na nadzorowanym terenie łącznie 251 kontroli sanitarnych, w tym 80 kontroli na terenie powiatu pszczyńskiego.

Obiekty użyteczności publicznej

Ustępy publiczne – w ewidencji 2 ustępy, przeprowadzono 2 kontrole, skontrolowano 2 obiekty. Utrzymaniem właściwego stanu sanitarnego i technicznego zajmują się administratorzy obiektów. Przy umywalkach zapewnione są baterie z dopływem bieżącej ciepłej i zimnej wody, środki higieny tj. mydło, ręczniki jednorazowego użytku, suszarki elektryczne do rąk. Urządzenia sanitarne sprawne technicznie, dezynfekowane na bieżąco. W tej grupie obiektów bieżący stan sanitarno-porządkowy nie budził zastrzeżeń.

Baseny kąpielowe – w ewidencji 11 obiektów, skontrolowano 10, przeprowadzono 12 kontroli.

Przeprowadzone kontrole basenów miały na celu ocenę bieżącego stanu sanitarnego jak również ocenę jakości wody na pływalni, realizację obowiązku informowania o jakości wody osób korzystających z obiektu.

Kompleks basenów uzdrowiskowych w Goczałkowicach – Zdroju. Skontrolowano 2 baseny, przeprowadzono 2 kontrole sprawdzające wykonania obowiązków decyzji z 2021r. Nakazy dotyczyły doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego ścian w pomieszczeniu hali basenowej na basenie uzdrowiskowym dla dzieci Stokrotka; doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarnego krat osłaniających ogrzewanie oraz pochwyty przy natryskach w Zakładzie Przyrodolecznictwa Pawilon I. Nakazy zostały wykonane, stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

W Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Studzionce przy ul. Jordana 3A przeprowadzono kontrolę sprawdzającą wykonania decyzji z dnia 25 kwietnia 2022 r. Kontrola potwierdziła wykonania nakazów w całości tj. doprowadzono do właściwego stanu sanitarnego filary na hali basenowej. Obiekt oceniono jako dobry.

Powiatowy Zespół Szkół nr 2 przy ul. Szymanowskiego 12 w Pszczynie wystąpił z wnioskiem o wydanie zgody na prolongatę decyzji, wydanej w związku z uchybieniami dotyczącymi brudnych ścian i sufitów, pomieszczenia niecki basenowej oraz zużytych i popękanych z ubytkami płytek niecki basenowej i wokół niecki. PPIS w Tychach wydał decyzję prolongującą z terminem realizacji do 31 sierpnia 2023 r. Ponadto w obiekcie przeprowadzono kontrolę w zakresie oceny bieżącego stanu sanitarnego, oceny jakości wody na pływalni prowadzonej przez zarządzającego oraz realizacji obowiązku informowania o jakości wody osób korzystających z obiektu. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Na basenie w Szkole Podstawowej nr 4 im. Józefa Pukowca w Pszczynie przeprowadzono kontrolę w zakresie oceny bieżącego stanu sanitarnego. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Hotele, pokoje gościnne, kwatery prywatne, agroturystyka - w ewidencji 19 obiektów, przeprowadzono 5 kontrole. Na terenie powiatu funkcjonuje: 9 hoteli, 2 pensjonaty, 5 pokoi gościnnych, 1 kwatera prywatna oraz 2 obiekty agroturystyczne.

Obiekty hotelarskie prowadzą działalność całoroczną. Pokoje mieszkalne posiadają własne węzły sanitarne. Ponadto, w ofercie dla gości znajduje się restauracja, zespoły odnowy biologicznej oraz sale wielofunkcyjne. Systematycznie podnoszony jest standard poprzez remonty i nowe wyposażenie. Skontrolowane obiekty utrzymane były we właściwym stanie sanitarno-technicznym. Stwierdzono, szczególną dbałość właścicieli o estetykę otoczenia.

Inne obiekty świadczące usługi hotelarskie - Agroturystyka - w ewidencji 2 obiekty, przeprowadzono 2 kontrole.

"Cyprianówka II" - gospodarstwo agroturystyczne zlokalizowane w Warszowicach przy ulicy Stawowej 48 oraz Gospodarstwo Agroturystyczne Agro Penkala w Pielgrzymowicach przy ulicy Cieszyńskiej 10. W obiektach znajdują się pokoje noclegowe z węzłami sanitarnymi i sale imprez okolicznościowych. Rozległe tereny zielone zadbane, utrzymane jako tereny parkowe. W obiektach stwierdzono szczególną dbałość właścicieli, o czystość pomieszczeń i otoczenia.

Parkingi przy trasach turystycznych – w ewidencji 3 parkingi , przeprowadzono 4 kontrole.

Podczas kontroli trasy turystycznej przy Zajeździe Wodnik w Pawłowicach przy ul. Leśnej 3 i trasy turystycznej przy Stacji Paliw BORIM w Pszczynie, stwierdzono przygotowane do sezonu letniego. Urządzenia sanitarne sprawne technicznie, dezynfekowane. Przy umywalkach zapewniono baterie z dopływem bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz zapewniono środki higieny. Otoczenie parkingu zadbane i czyste, nawierzchnia terenu parkingu utwardzona.

Zakłady fryzjerskie, fryzjersko-kosmetyczne, kosmetyczne i odnowy biologicznej - w ewidencji 234 obiektów, w tym:

- 117 zakładów fryzjerskich, przeprowadzono 27 kontroli,
- 78 gabinetów kosmetycznych, przeprowadzono 15 kontroli,
- 5 zakłady tatuażu - nie przeprowadzono kontroli
- 16 zakładów odnowy biologicznej – przeprowadzono 5 kontroli,
- 18 zakłady fryzjersko-kosmetyczne - przeprowadzono 6 kontroli.

W czasie świadczenia usług mogących powodować naruszenie ciągłości tkanek używa się wyłącznie jałowych materiałów przechowywanych w oddzielnych pakietach sterylizacyjnych zabezpieczających je przed wtórnym skażeniem. Przy obsłudze klienta używa się czystych, dezynfekowanych narzędzi, przyborów fryzjerskich oraz czystej bielizny.

Stosowane środki do dezynfekcji posiadają szerokie spektrum działania. Ponadto, w niektórych zakładach zastosowanie mają aparaty do dezynfekcji promieniami UV-C. Sukcesywnie właściciele wyposażają gabinety kosmetyczne w autoklawy lub posiadają zawarte umowy na sterylizację narzędzi z podmiotami zewnętrznymi. W zakładach dostępne są opracowane procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi oraz instrukcje postępowania z odpadami. W obiektach prowadzi się selektywną zbiórkę odpadów. Odpady niebezpieczne powstające w trakcie świadczenia usług usuwane są do pojemników jednorazowego użycia, odbierane przez specjalistyczne firmy zgodnie z podpisaną umową.

W zakładach świadczących usługi solaryjne, kontrole przeprowadzane były w zakresie sprawdzenia czy właściciele tych obiektów respektują przepisy ustawy z dnia 15 września 2017r. o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium. We wszystkich skontrolowanych solariach w widocznym miejscu umieszczona była informacja ostrzegająca przed następstwami korzystania z solarium. o treści: „Zakaz udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia (art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2017 r. o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium); oraz o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium - Minister Zdrowia ostrzega: korzystanie z solarium zwiększa ryzyko zachorowania na nowotwór złośliwy skóry”. We wszystkich skontrolowanych solariach obowiązuje zakaz palenia, który jest respektowany zarówno przez pracowników jak i klientów.

Tereny rekreacyjne – w ewidencji 1, przeprowadzono 1 kontrolę

Ośrodek Sportów Wodnych w Łące przy ul. Piotra Skargi 44 zarządzany przez Miejski Ośrodek Rekreacji i Sportu z siedzibą w Pszczynie. Czynny był od 29 kwietnia do 30 września 2022 r. Sezon kąpieliskowy trwał od 1 czerwca do 30 sierpnia. Przed sezonem przeprowadzono czyszczenie piasku oraz dowiezienie nowego. Przeprowadzono naprawy i prace malarskie sprzętów. Na terenie ośrodka znajduje się wyznaczone miejsce do rozbicia namiotów oraz ustawienia przyczep kempingowych. Ośrodek posiada kompleksy sanitarne oddzielne dla kobiet i mężczyzn oraz wydzielone pomieszczenie dla osób niepełnosprawnych, przebieralnie. W toaletach przy umywalkach znajdują się dozowniki z mydłem w płynie, ręczniki jednorazowego użycia, pojemniki na zużyte ręczniki. Zapas środków myjących i dezynfekcyjnych zapewniony. Na miejscu można wypożyczyć sprzęt pływający, rowerki wodne, kajaki, deski windsurfingowe. Odpady komunalne usuwane do koszy wyłożonych workami foliowymi. Tereny zielone wykoszone, zadbane. Teren ośrodka zadbane utrzymany we właściwym stanie sanitarnym.

Dworce, stacje kolejowe – w ewidencji 3, przeprowadzono 2 kontrole.

Dworzec PKP w Pszczynie. W skład pomieszczeń budynku dworca wchodzi: hol główny z poczekalnią dla podróżnych, dwie kasy biletowe, pomieszczenie ochrony i monitoringu, dwa pomieszczenia gospodarcze, ogólnodostępne pomieszczenia higieniczno-sanitarne z rozdziałem na część damską i męską oraz ustęp przystosowany dla osób niepełnosprawnych. Przy umywalkach zapewniono baterie z dopływem ciepłej i zimnej wody, dopływ ciepłej wody z przepływowych podgrzewaczy wody. Utrzymaniem bieżącej czystości pomieszczeń oraz terenu na zewnątrz dworca zajmuje się Firma zewnętrzna. Rodzaj i ilość środków do mycia

i dezynfekcji wystarczająca, asortyment dostosowany do powierzchni. W obrębie dworca ustawiono pojemniki na odpady komunalne, kontenery na odpady zlokalizowane w zadaszonym śmietniku. Przy budynku dworca znajduje się wiata rowerowa. Teren wokół dworca utrzymany czysto.

Dworzec Kolejowy w Goczałkowicach Zdroju. W budynku dostępna jest poczekalnia dla podróżnych, ustępy damskie i męskie z umywalkami, przy umywalkach baterie z dopływem ciepłej i zimnej wody. Wydzielony magazyn dla środków myjących i dezynfekcyjnych. Rodzaj i ilość środków wystarczająca, asortyment dostosowany do powierzchni. Utrzymaniem czystości zajmuje się specjalistyczna firma. Budynek podłączony do gminnej sieci wodociągowo-kanalizacyjnej. Obiekt przystosowany jest dla osób niepełnosprawnych, wyposażony w dźwig. Teren wokół dworca utrzymany czysto.

Obiekty sportowe – w ewidencji 19 obiektów przeprowadzono 3 kontrole.

Hala Sportowa w Pawłowicach przy ulicy Sportowej 14. Jest to obiekt nowoczesny przystosowany do organizowania dużych imprez sportowych, kulturalnych czy widowiskowych. W hali sportowej można grać w piłkę nożną halową, koszykówkę, piłkę ręczną lub siatkówkę. Dla osób korzystających z obiektu dostępna jest siłownia i fitness. Jako dodatkową atrakcją jest ścianka wspinaczkowa. Przy umywalkach zapewniono baterie z dopływem bieżącej ciepłej i zimnej wody. Zapas środków myjących i dezynfekcyjnych przechowywany w wydzielonym magazynie, ilość wystarczająca.

Klub Sportowy „Pniówek-74” w Pawłowicach przy ul. Sportowej 7. W skład kompleksu sportowego wchodzi: boisko wymiarowe o nawierzchni trawiastej, boisko mniejsze o nawierzchni ze sztucznej trawy, budynek dla sportowców. W budynku zapewniono pomieszczenia higieniczno-sanitarne tj. szatnie, ustępy, natryski dla zawodników i gości. Urządzenia sanitarne sprawne technicznie, dezynfekowane. Przy umywalkach zapewniono baterie z dopływem bieżącej ciepłej i zimnej wody.

Ludowy Klub Sportowy w Łące przy ulicy Turystycznej 21 – kontrolą objęto pomieszczenia w nowo powstałym budynku parterowym, który jest przyległy do istniejącego budynku sportowego. Wydzielone zostały następujące pomieszczenia: pokój sędziów z węzłami sanitarnymi, dwie szatnie – każda z węzłem sanitarnym, pomieszczenie gospodarcze, ustęp dostosowany dla osób niepełnosprawnych, ustęp dla kibiców.

W skontrolowanych obiektach stan sanitarno-porządkowy nie budził zastrzeżeń, zapas i asortyment środków do mycia i dezynfekcji wystarczający.

Zakłady karne i areszty śledcze – w ewidencji 1, przeprowadzono 1 kontrolę.

Zakład Poprawczy i schronisko dla nieletnich w Pszczynie - Łące od września 2022 r. zmieniło nazwę na Okręgowy Ośrodek Wychowawczy w Pszczynie Łące przy ulicy Zdrojowej 64. Przeprowadzono kontrolę w zakresie oceny stanu higieniczno-sanitarnego oraz w zakresie oceny prawidłowości i skuteczności podejmowanych działań w obiekcie w celu zwalczania insektów z uwagi na sygnały występowania insektów (pluskiew) w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi. W dniu kontroli w ośrodku przebywało 26 wychowanków w wieku od 13 do 21 roku życia. W dniu kontroli nie stwierdzono żywych lub martwych insektów (pluskiew) oraz śladów ich bytowania. Zakład posiada opracowaną Instrukcję zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami. Zgodnie z opracowanym dokumentem w przypadku konieczności przeprowadzania dezynsekcji powiadomiona jest specjalistyczna firma DDD ujęta w instrukcji. Skontrolowane pomieszczenia utrzymane były w należytym stanie sanitarno-porządkowym. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Obiekt oceniono jako dobry.

Środki transportu – w ewidencji 3 podmioty, przeprowadzono 2 kontrole.

Autobusy Turystyczne - Przewóz Osób Franciszek Oszek w Pawłowicach. Firma posiada 6 autobusów i 1 bus. Skontrolowano jeden autobus turystyczny. Miejsce stacjonowania autobusów znajduje się na parkingu przy stacji paliw Uni Var Pawłowice. Środki transportu

myte są z zewnątrz i wewnątrz na terenie miejskich myjni. Zapewniony zapas środków myjących i dezynfekcyjnych.

Autobusy Turystyczne - Biuro Podróży Globus w Pszczynie. Firma posiada 3 autobusy z sanitariatami. Skontrolowano jeden autobus turystyczny. Środki transportu myte z zewnątrz i wewnątrz w myjni znajdującej się na terenie parkingu biura podróży.

Skontrolowane środki transportu utrzymane były w odpowiednim stanie sanitarno - porządkowym.

W 2022 r. wpłynęły 2 interwencje mieszkańców.

1. Interwencja dotycząca uciążliwości powodowanych przez hałas. Osoba wnosząca interwencję wniosła do PPIS w Tychach o przeprowadzenie pomiarów hałasu w mieszkaniu przy ul. Bednorza w Pszczynie, źródłem miał być na hałas pochodzący z ciepłowni zlokalizowanej przy ul. Bednorza 49 w Pszczynie. W obecności właścicielki mieszkania, przedstawicieli Pszczyńskiej Spółdzielni Mieszkaniowej oraz przedstawicieli Przedsiębiorstwa Inżynierii Komunalnej w Pszczynie przeprowadzono kontrolę sanitarną przed wykonaniem pomiarów. W trakcie kontroli zgodnie z oświadczeniem właścicielki mieszkania odstąpiono od wykonania nocnych pomiarów hałasu w okresie wiosenno – letnim. Ustalono, iż właścicielka mieszkania w celu ustalenia terminu pomiarów poinformuje PPIS w Tychach w okresie wzmożonego sezonu grzewczego do tego czasu sprawa pozostaje bez biegu.
2. Interwencja przesłana przez Narodowy Fundusz Zdrowia na złe warunki sanitarno – higieniczne w Pawilonie Limba należącym do Uzdrowiska Goczałkowice Zdrój Sp. z o.o. Wnoszący interwencję podnosił w piśmie brak środków dezynfekcyjnych, szare naloty w kabinach prysznicowych, brak wymiany pościeli. Przeprowadzono kontrolę w trakcie której stwierdzono, że bieżący stan sanitarny pomieszczeń w Pawilonie Limba nie budził zastrzeżeń. Pokoje łóżkowe sprzątane codziennie. Wyposażenie meblowe, posadzki utrzymane czysto. W kabinach natryskowych nie stwierdzono szarych nalotów. Zapewniono zapas środków dezynfekcyjnych i środków czystościowych. Przygotowywanie roztworów roboczych odbywa się przy użyciu mieszalnika do roztworów. W gabinetach zabiegowych zapewniono odpowiedni zapas prześcieradeł jednorazowego użytku oraz podkładów papierowych w rolce. Bielizna czysta pościelowa przechowywana w magazynie, ilość i asortyment białej bielizny wystarczający. Ustalono również, iż pacjenci kierowani do obiektu przez NFZ nie płacą za dodatkową wymianę pościeli. O sposobie rozpatrzenia sprawy pisemnie poinformowano wnoszącego interwencję tj. NFZ.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i wykorzystywanej do kąpiel i rekreacji

Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi:

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tychach sprawuje nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Wymagania dotyczące jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi określone są w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Do zadań własnych gminy zgodnie z cytowaną Ustawą należy zbiorowe zaopatrzenie w wodę. Dystrybucją wody przeznaczonej do spożycia zajmują się odpowiednio przedsiębiorstwa – wodociągowe.

1. Pszczyna – Przedsiębiorstwo Inżynierii Komunalnej Sp. z o.o.; Pszczyna, ul. Zdrojowa 4; Mieszkańcy zaopatrywani są w wodę pochodzenia powierzchniowego i podziemnego. Woda powierzchniowa kupowana od Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach mieszana jest z wodą pochodzenia podziemnego (kupowaną od WZD Sp. z o. o., Gardenia).

2. Pawłowice - Wodociąg Pawłowice, Krzyżowice, ul. Orła 11
Mieszkańcy w całości zaopatrywani są w wodę pochodzenia podziemnego z ujęcia wody zlokalizowanych w Warszowicach oraz Golasowicach
3. Miedźna – Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Gilowice, ul. Lompy 19
4. Goczałkowice – Gmina Goczałkowice – Zdój, ul. Szkolna 13;
5. Kobiór - Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. Tychy, ul. Sadowa 4.
6. Suszec – Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. ; Suszec, ul. Ogrodowa 2;
Mieszkańcy tych gmin zaopatrywani są w całości w wodę pochodzenia powierzchniowego kupowaną od Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach.

Woda jest w pełni bezpieczna dla zdrowia czyli jest zdatna do spożycia jeśli spełnia określone wymagania zawarte w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Podstawowym kryterium, jakie powinna spełniać woda do spożycia jest brak mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz brak agresywnych właściwości korozyjnych.

Podstawę zapewnienia odbiorcom bezpiecznej wody do spożycia w 2022 r. stanowiły badania wykonywane w ramach kontroli wewnętrznej przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne, jak również badania realizowane w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach.

Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia w ramach kontroli wewnętrznej prowadzone były na podstawie uzgodnionych wcześniej z PPIS w Tychach harmonogramów pobierania próbek wody, zgodnie z częstotliwością i zakresem określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia a następnie do PPIS w Tychach przekazywano sprawozdania z badań.

Próbki wody badane były w akredytowanych laboratoriach posiadających system jakości badań wody zatwierdzonej przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

Jakość fizykochemiczna i mikrobiologiczna badanych próbek wody (w ramach kontroli urzędowej i wewnętrznej) nie budziła zastrzeżeń, w pobranych próbkach wody nie stwierdzono przekroczeń, które mogłyby zagrozić zdrowiu osób spożywających tą wodę oraz pogorszyć jej ocenę organoleptyczną dokonywaną przez konsumentów. Nieznaczne przekroczenia wskaźników fizykochemicznych tzn. mętność, żelazo, mangan, nie stwarzały zagrożenia dla zdrowia. W razie jakichkolwiek stwierdzonych nieprawidłowości przedsiębiorstwa-wodociągowe każdorazowo podejmowały działania zmierzające do ich usunięcia (tj. płukanie sieci lub dezynfekcja sieci), co potwierdzane było ponownym badaniem próbki wody. Powtórne badania nie wykazały przekroczeń parametru.

Z terenu powiatu w 2022 r. nie zgłoszono żadnej interwencji na złą jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Pływalnie / baseny kąpielowe

W powiecie pszczyńskim znajduje się 11 obiektów.

- 3 kryte pływalnie: w Pawłowicach, Woli i Goczałkowicach,
- 4 baseny szkolne,
- 1 basen sezonowy w Pszczynie-Porębie
- 3 baseny należące do kompleksów uzdrowiskowych w Goczałkowicach,

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach za zapewnienie bezpieczeństwa kąpiących się osób jest odpowiedzialny administrator obiektu, który prowadzi kompleksową kontrolę jakości wody na pływalniach oraz odpowiada za jakość usług świadczonych w obiektach.

W 2022 r. zarządzający pływalniami wykonywali badania zgodnie z harmonogramem uzgodnionym i zatwierdzonym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Tychach. Wszystkie przeprowadzone badania jakości wody na pływalniach były realizowane

przez laboratoria, które posiadają akredytację Polskiego Centrum Akredytacji na wykonywanie badań odpowiadających metodykom referencyjnym analiz wody na pływalniach. Sprawozdania z badań jakości wody na pływalniach wykonywane w ramach kontroli wewnętrznej przekazywane były do PPIS w Tychach. Zakresy i częstotliwość badań wody były zgodne z wymaganiami mikrobiologicznymi i fizykochemicznymi wody na pływalniach, w tym wody doprowadzanej na pływalnię, określonymi w zał. nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. W przypadku nieprawidłowych wyników badań zarządzający podejmowali działania naprawcze, a informacje o podjętych działaniach naprawczych przekazywano na bieżąco PPIS w Tychach. Zarządzający prowadzili w sposób udokumentowany bieżącą obserwację wody na pływalni oraz wykonywali bieżące pomiary (pH, potencjał redoks, chlor wolny, chlor związany) zapisywane w odpowiednich rejestrach. Na tej podstawie oraz na podstawie wykonanych własnych badań laboratoryjnych PPIS w Tychach wydawał zbiorczą ocenę roczną wody na pływalni. Zgodnie z cytowanym wyżej rozporządzeniem zarządzający pływalnią zamieszczali na tablicy informacyjnej aktualne komunikaty o jakości wody na pływalni oraz zbiorczą ocenę roczną wody na pływalni wydaną w 2022r.

Kąpieliska

W dniu 28.02.2022 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tychach pozytywnie zaopiniował przedłożony projekt uchwał Rady Miejskiej w Pszczynie w sprawie wykazu kąpielisk zorganizowanych na terenie Gminy Pszczyna na 2022 r. oraz ustalenia sezonu kąpielowego w okresie od 1 czerwca do 31 sierpnia 2022 r. Organizatorem Kąpieliska był Miejski Ośrodek Rekreacji i Sportu w Pszczynie przy ul. Basztowej 4 w Pszczynie. MORiS w Pszczynie w porozumieniu z PPIS w Tychach ustalił harmonogram pobierania próbek wody w sezonie kąpielowym z kąpieliska Ośrodek Sportów Wodnych w Łące w terminach 10 czerwca; 1 i 22 lipca oraz 12 sierpnia 2022 r. Przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego w ramach kontroli urzędowej przeprowadzonej 24 maja 2022 r. przedstawiciele PPIS w Tychach dokonali oceny wizualnej kąpieliska oraz pobrali próbkę wody do badań. Na podstawie otrzymanych wyników PPIS w Tychach wydał orzeczenie o przydatności wody do kąpeli, zgodnie z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli. W lipcu i sierpniu zgodnie z ustalonym harmonogramem w ramach kontroli wewnętrznej organizator pobierał próbki wody które spełniały wymagania zawarte w ww. rozporządzeniu. Każdorazowo PPIS w Tychach stwierdził przydatność wody do kąpeli o czym informowany był organizator kąpieliska oraz Burmistrz Miasta Pszczyna. Kąpielisko było otwarte przez cały czas trwania sezonu kąpielowego.

Zbiornik wody powierzchniowej

Na terenie powiatu znajduje się zbiornik Goczałkowice oraz ujęcie wody powierzchniowej, przeznaczonej do zaopatrywania ludności w wodę do spożycia, należące do Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach. Woda z tego zbiornika uzdatniania jest w Zakładzie Uzdatniania Wody Goczałkowice w Goczałkowicach - Zdroju. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 29 sierpnia 2019r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi - przyjęto kategorię jakości wody – A2. Do tej kategorii zalicza się wody wymagające typowego uzdatnienia fizycznego i chemicznego, w szczególności utleniania wstępnej, koagulacji, flokulacji, dekantacji, filtracji i dezynfekcji końcowej.

4. ODDZIAŁ LABORATORYJNY

Oddział Laboratoryjny wykonuje badania i pomiary w zakresie próbek wody, próbek kału w kierunku nosicielstwa i zakażeń jelitowych, badania próbek biologicznych wskaźników kontroli skuteczności sterylizacji oraz warunków środowiska (w zakresie pomiarów hałasu i stężenia tlenu węgla w ramach interwencji).

Zadania te realizowane są odpowiednio w dwóch sekcjach: Sekcji Badań Higieny Komunalnej i Środowiska (OL/KŚ) oraz Sekcji Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń (OL/B).

Personel Laboratorium posiada właściwe wykształcenie, odpowiednie kwalifikacje, wiedzę techniczną, umiejętności i doświadczenie. Personel jest również merytorycznie przygotowany do rozwiązywania problemów klienta, ponadto systematycznie podnosi swoje kompetencje poprzez udział w szkoleniach zewnętrznych i wewnętrznych.

Laboratorium PSSE w Tychach posiada odpowiednie do zakresu wykonywanych badań pomieszczenia. Tam gdzie jest to wymagane ze względu na wpływ na ważność wyników, warunki środowiskowe są monitorowane, kontrolowane i rejestrowane zgodnie z odpowiednimi specyfikacjami lub metodykami badawczymi. Kontrola warunków środowiska polega np. na pomiarze temperatury, wilgotności, sprawdzaniu mikrobiologicznej czystości powietrza i powierzchni.

Stosowane do badań wyposażenie pomiarowe jest prawidłowo nadzorowane poprzez wzorcowanie zewnętrzne w kompetentnych akredytowanych laboratoriach wzorcujących, sprawdzanie wewnętrzne, modernizację i konserwację. W miarę potrzeb i możliwości laboratorium jest na bieżąco doposażane w nowoczesny sprzęt.

Oddział Laboratoryjny ma wdrożony i funkcjonujący system zarządzania zgodny z wymaganiami znowelizowanej normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”.

Formalnym potwierdzeniem kompetencji laboratorium jest posiadany Certyfikat Akredytacji Nr AB 500 nadany przez organizację udzielającą uznania jakim jest Polskie Centrum Akredytacji. Obecnie Oddział Laboratoryjny pracuje w V cyklu akredytacji.

Aktualny Zakres akredytacji jest dostępny na stronie internetowej PCA: www.pca.gov.pl, w zakładce: akredytowane podmioty → laboratoria badawcze.

Oddział Laboratoryjny dąży do osiągnięcia i utrzymania wysokiego poziomu jakości wykonywanych badań i usług świadczonych klientom, który pozwala na uzyskanie ważnych dla klientów wyników, spełnienia oczekiwań i wymagań klientów a także organów stanowiących i organizacji udzielającej uznania.

Badania wykonywane są zgodnie z ustalonymi i wyspecyfikowanymi metodami z zastosowaniem dobrej (profesjonalnej) praktyki laboratoryjnej opartej na doświadczeniu zawodowym personelu oraz bieżącym wewnętrznym i zewnętrznym potwierdzaniu ważności wyników. Działalność laboratoryjna jest zorganizowana i prowadzona w taki sposób, aby zawsze były przestrzegane prawa klientów, bezstronność i poufność wszelkich informacji oraz aby była zachowana integralność systemu zarządzania podczas planowania i wdrażania zmian. Ponadto Oddział Laboratoryjny systematycznie na bieżąco identyfikuje i rozpatruje ryzyka oraz szanse związane z działalnością laboratoryjną. Uzyskane wyniki badań pozwalają Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Tychach na monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej powiatu, jej obiektywną ocenę oraz podejmowanie niezbędnych i właściwych działań interwencyjnych.

W 2022 r. po okresie wzmożonych prac związanych ze stanem epidemii, personel laboratorium wrócił do zadań laboratoryjnych, wykonywane były badania wody dla obszaru działania PSSE w Tychach i PSSE w Katowicach a także pomiary natężenia hałasu w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (w ramach interwencji) dla obszaru działania PSSE w Rybniku oraz badania kału i skuteczności procesów sterylizacji dla obszaru działania PSSE w Tychach, PSSE w Rybniku i PSSE w Wodzisławiu Śląskim.
Łączną liczbę i kierunki badań dla ww. obszaru działania PSSE przedstawia poniższa tabela.

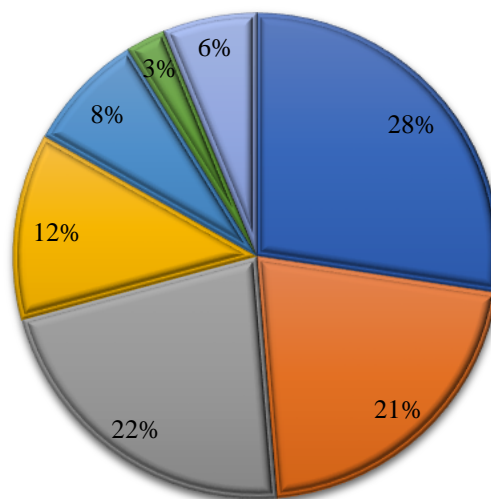
Sekcja	Rodzaj badań	Liczba badań	Liczba oznaczeń
Sekcja Badań Higieny Komunalnej i Środowiska (OL/KŚ)	Badania próbek wody z ujęć powierzchniowych i głębinowych, sieci wodociągowej, wody przeznaczonej do kąpielii (kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpielii i baseny kąpielowe) obejmujące: PARAMETRY FIZYCZNE: barwa, mętność, odczyn (pH), potencjał redox, przewodność smak, zapach, zawiesiny PARAMETRY CHEMICZNE: jon amonowy, azotany, azotyny, Biochemiczne zapotrzebowanie tlenu, chlorki, chlor wolny i ogólny, chlor związany, glin, indeks nadmanganianowy, mangan, tlen rozpuszczony, wapń i magnez (zawartość sumaryczna) – twardość, żelazo PARAMETRY BAKTERIOLOGICZNE: Bakterie grupy coli, Escherichia coli, Clostridium perfringens łącznie ze sporami, Enterokoki, Gronkowce koagulazo-dodatnie, Legionella, Ogólna liczba bakterii na agarze odżywczym, Pseudomonas aeruginosa	2588	7193
	HAŁAS w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi w ramach zleceń klienta wewnętrznego (interwencje)	8	14
Sekcja Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń (OL/B)	BIEGUNKI – badanie dzieci chorych do drugiego roku życia w kierunku pałeczek Salmonella, Shigella, Yersinia, Escherichia coli z grupy: O25, O26, O44, O55, O86, O111, O114, O119, O124, O125, O126, O127, O128, O142, O157 i innych pałeczek z rodziny Enterobacteriaceae. CHORZY – badanie osób z objawami chorobowymi wskazującymi na zakażenie pałeczkami Salmonella, Shigella, Yersinia i Escherichia coli z grupy: O157 i innych pałeczek z rodziny Enterobacteriaceae. OZDROWIENI – badanie osób, u których stwierdzono obecność pałeczek Salmonella i Shigella po leczeniu oraz po ustąpieniu objawów chorobowych NOSICIELE - badanie osób bez objawów chorobowych, w organizmach których bytują i rozmnażają się pałeczki Salmonella i Shigella STYCZNOŚĆ - badanie osób bez objawów chorobowych, które pozostawały w bezpośredniej lub pośredniej styczności z osobą chorą, u której stwierdzono obecność pałeczek Salmonella i Shigella KLASYFIKACJA SZCZEPÓW - potwierdzenie biochemiczne i serologiczne, wyhodowanych przez laboratoria spoza Inspekcji Sanitarnej, szczepów Salmonella, Shigella, Escherichia coli BRANŻOWCY - badanie osób zdrowych w celu wyeliminowania nosicielstwa pałeczek Salmonella i Shigella BADANIE WSKAŹNIKÓW BIOLOGICZNYCH kontroli skuteczności sterylizacji przeprowadzanych w autoklawach (Sporal A) i sterylizatorach (Sporal S) BADANIE W KIERUNKU PASOŻYTÓW PRZEWODU POKARMOWEGO - wykrywanie i różnicowanie jaj, cyst i członów pasożytów przewodu pokarmowego w kale, jaj pasożytów przewodu pokarmowego w wymazie z fałd okołoodbytniczych oraz na wykrywanie obecności w kale antygeny Giardia lamblia metodą immunochromatograficzną BADANIA WIRUSOLOGICZNE kału w kierunku rotawirusów i adenowirusów	14200	160016

5. OCENA WARUNKÓW ZDROWOTNYCH ŚRODOWISKA PRACY, PRZESTRZEGANIA PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH SUBSTANCJI CHEMICZNYCH I ICH MIESZANIN ORAZ PRZESTRZEGANIA ZAKAZU WYTWARZANIA I WPROWADZANIA DO OBROTU ŚRODKÓW ZASTĘPCZYCH

W powiecie pszczyńskim nadzorem bieżącym objętych jest aktualnie **265** podmiotów gospodarczych nadzorowanych ze względu na warunki zdrowotne środowiska pracy lub wprowadzanie do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin. W zakładach tych zatrudnionych jest ogółem **15497** pracowników.

W 2022 r. przeprowadzono **57** kontroli w **46** obiektach. W związku ze stwierdzeniem naruszenia przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w środowisku pracy lub w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin, wydanych zostało **18** decyzji dotyczących usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Decyzje te zawierały **113** nakazów.

Stwierdzone nieprawidłowości

- w zakresie badań i pomiarów oraz przekroczeń normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia
- w zakresie złego stanu higienicznosanitarnego
- w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin
- w zakresie czynników biologicznych
- w zakresie oceny ryzyka zawodowego
- w zakresie badań lekarskich
- substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynnik lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym

Czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy

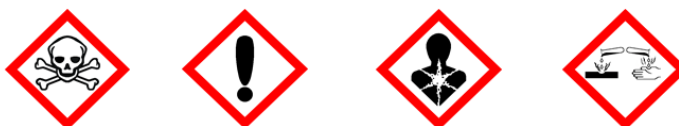
Przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy stwierdzone są w **21** zakładach pracy w zakresie: pyłu węgla, pyłów niesklasyfikowanych ze względu na toksyczność, krzemionki krystalicznej, hałasu, drgań działających na człowieka przez kończyny górne i promieniowania optycznego nielaserowego. W warunkach tych pracowało **3086** osób.

Piktogramy określające rodzaj zagrożenia stwarzanego przez substancje chemiczne i ich mieszaniny:

Piktogramy dla zagrożeń fizykochemicznych

Piktogramy dla zagrożeń dla zdrowia

Piktogram dla zagrożenia dla środowiska

Znak ostrzegający przed zagrożeniem biologicznym:

Przykładowe znaki nakazujące stosowanie środków ochrony indywidualnej:

Choroby zawodowe

W 2022 r. stwierdzono **17** chorób zawodowych – **15** pylic płuc górników kopalń węgla, **2** choroby zakaźne, w **5** zakładach pracy. W kopalni węgla kamiennego występuje w środowisku pracy narażenie na pyły węgla kamiennego, które jest przyczyną chorób zawodowych górników - pylic płuc (stwierdzanych najczęściej po zakończeniu pracy zawodowej).

Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne

W powiecie pszczyńskim nie stwierdzono obiektów, w których są wytwarzane lub wprowadzane do obrotu środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne.

6. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zadania wykonywane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego podejmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i mają charakter prewencyjny, zmierzający do zapewnienia właściwego stanu sanitarno-higienicznego w projektowanych i realizowanych obiektach, a także ochrony zdrowia ludzi przebywających w sąsiedztwie planowanych przedsięwzięć.

W 2022 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tychach w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zaopiniował **6** projektów planów zagospodarowania przestrzennego opracowany dla terenów położonych w powiecie pszczyńskim. Dla kolejnych **4** projektów planów uzgodniono zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych

w prognozie oddziaływania na środowisko. W przypadku **1** planu uznano za zasadne odstępianie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Przekazane do zaopiniowania projekty planów miejscowych utrzymywały zagospodarowania zgodne ze stanem istniejącym i wprowadzały tereny mieszkaniowe, mieszkaniowo-usługowe, letniskowe, usługowe, tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy zagrodowej oraz zabezpieczały tereny rolnicze, tereny zieleni i wód śródlądowych wraz z terenami infrastruktury technicznej oraz terenami komunikacji. W jednym z planów wskazano w elementach informacyjnych projekt ujęcia wód podziemnych. Przedłożony został także plan dotyczący lokalizacji nowego cmentarza. Ustalenia zawarte w tym planie uwzględniały zalecenia dotyczące ochrony środowiska oraz przyrody, a sposób zagospodarowania, sprzyjał zachowaniu równowagi w środowisku przyrodniczym tego obszaru. Projekty planów miały na celu uporządkowanie procesów inwestycyjnych realizowanych na obszarach sołectw m.in. poprzez ustalenie przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenów. Realizacja ustaleń miejscowych planów była związana głównie z pogłębieniem oddziaływań już występujących na przedmiotowych terenach. W każdym projekcie planu zagospodarowania przestrzennego proponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko bądź ludzi, a odnoszące się indywidualnie do określonego przeznaczenia terenu.

W 2022 r. organy administracji prowadzące postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko zasięgały opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach co do potrzeby przeprowadzenia takiej oceny dla **19** przedsięwzięć. Po przeanalizowaniu rodzaju i charakterystyki przedsięwzięcia, jego usytuowania oraz rodzaju i skali możliwego oddziaływania w żadnym przypadku nie stwierdzono potrzeby przeprowadzenia takiego postępowania.

Ważną rolę w zapewnieniu zdrowia publicznego odgrywa prawidłowe zaprojektowanie obiektu budowlanego, a także jego wykonanie. Przy uzgadnianiu dokumentacji projektowych sprawdzano czy dla planowanego zakresu i programu funkcjonowania obiektu zostaną spełnione wymagania określone w przepisach szczegółowych oraz wszystkich mających zastosowanie przepisach i normach wynikających z Prawa budowlanego.

W roku ubiegłym uzgodniono **7** projektów architektoniczno-budowlanych, które dotyczyły m.in. gabinetów lekarskich, rozbudowy apteki, budynku usługowo-handlowego, osadnika wtórnego na oczyszczalni ścieków. Przy uzgadnianiu dokumentacji projektowych oceniano rozwiązania proponowane przez projektantów w aspekcie zagwarantowania odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych w miejscach pobytu ludzi poprzez zastosowanie m.in. prawidłowej funkcji oraz warunków techniczno-użytkowych pomieszczeń, właściwych pod względem zdrowotnym materiałów budowlanych, właściwego oświetlenia oraz prawidłowej wymiany powietrza w projektowanych pomieszczeniach.

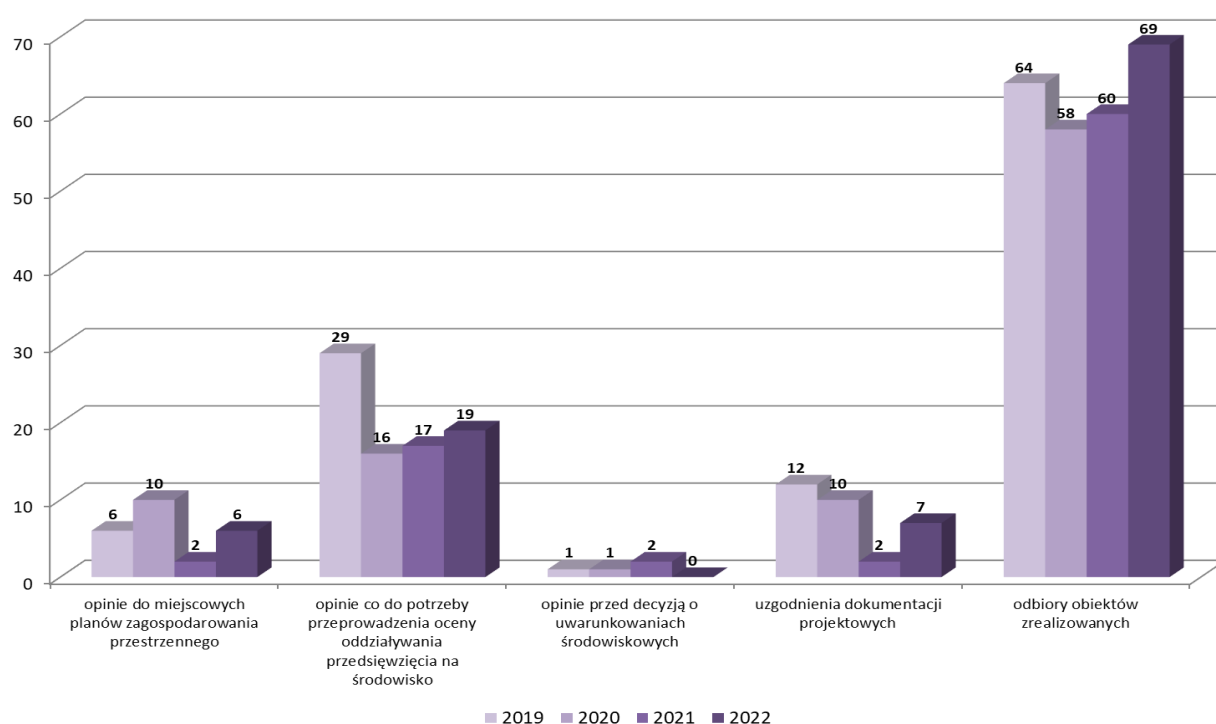
W 2022 r. na terenie powiatu pszczyńskiego dokonano ogółem **69** odbiorów obiektów zgłoszonych przez inwestorów w myśl art. 56 ustawy Prawo budowlane lub ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wśród odbieranych obiektów były: sklepy spożywcze, lokale gastronomiczne, przedszkola, szkoła, zakłady fryzjerskie i kosmetyczne, budynek rezonansu magnetycznego, dom opieki, przychodnie, gabinety lekarskie i stomatologiczne, miejsce stacjonowania ZRM oraz obiekty magazynowe i produkcyjne.

Czynności odbiorowe mają na celu zapewnienie, aby nowy obiekt został przekazany do użytkowania w stanie zapewniającym możliwość utrzymywania w nim właściwego stanu sanitarno-higienicznego tj. prawidłowego układu funkcjonalnego, właściwej wymiany powietrza, właściwego oświetlenia, wody o parametrach odpowiadających jakości wody do spożycia, prawidłowej gospodarki ściekami i odpadami.

Zestawienie liczbowe działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2022 r.:

Opinie dot. uzgodnienia planów zagospodarowania przestrzennego	6
Opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	19
Opinie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	0
Uzgodnienia dokumentacji projektowych	7
Odbiory obiektów zrealizowanych	69

Działalność pionu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w latach 2019-2022.

Podsumowanie:

Rola zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w Państwowej Inspekcji Sanitarnej, choć różni się od działań innych komórek jest bardzo ważna. Zadania wykonywane w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego mają charakter profilaktyczny, zmierzający do ochrony zdrowia ludzi przebywających w obszarze i sąsiedztwie planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych. Polegają one na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesach planowania, projektowania i realizacji różnego rodzaju zamierzeń inwestycyjnych. Uzgadniając planowane przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko egzekwowano rozwiązania, zapewniające bezpieczeństwo zdrowotne i właściwe warunki życia ludzi znajdujących się w ich sąsiedztwie.

Ważną rolę w zapewnieniu zdrowia publicznego odgrywa także prawidłowe zaprojektowanie i wykonanie obiektów budowlanych. Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach, w tym zakresie, obejmowały uzgadnianie dokumentacji projektowych obiektów budowlanych oraz odbiory obiektów zrealizowanych, poprzez egzekwowanie rozwiązań zapewniających bezpieczeństwo zarówno pracowników jak i ludzi korzystających ze świadczonych usług.

7. OCENA STANU SANITARNEGO PLACÓWEK DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

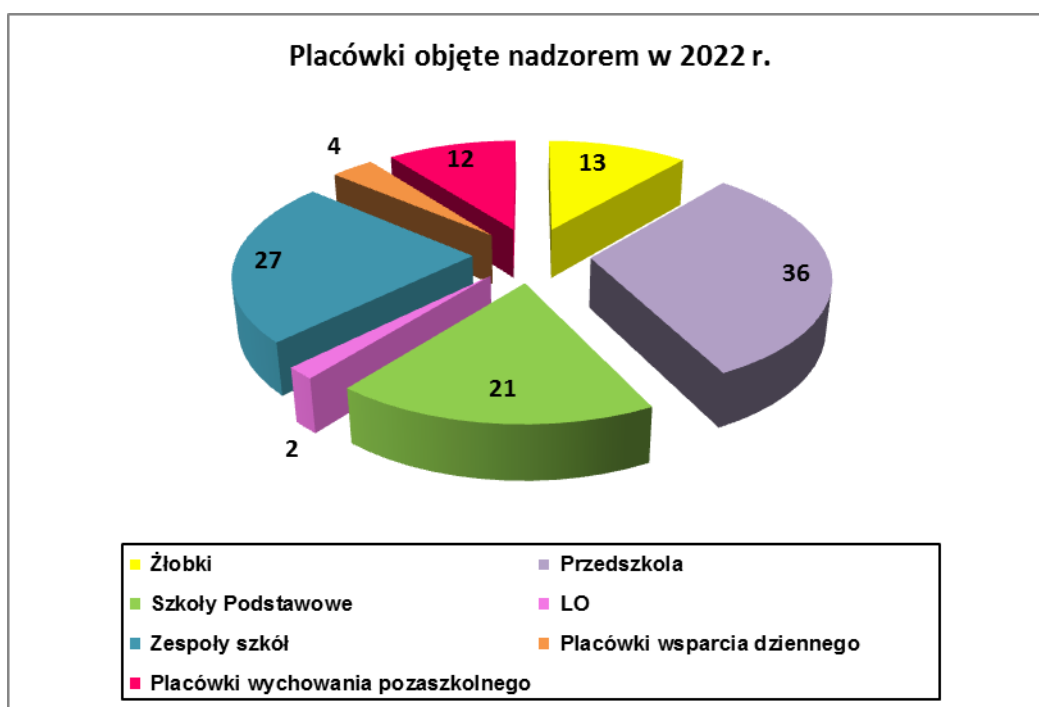
Stan sanitarny opracowano na podstawie analizy wyników uzyskanych podczas prowadzenia bieżącego nadzoru nad placówkami, zwracając szczególną uwagę na zapewnienie właściwych warunków higieniczno-zdrowotnych i bezpieczeństwa pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach.

Przedmiotem czynności prowadzonych w placówkach nauczania i wychowania był:

- nadzór nad warunkami do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach, nad stanem technicznym boisk szkolnych oraz placów zabaw w przedszkolach;
- ocena warunków do utrzymania higieny osobistej przez dzieci i młodzież;
- nadzór nad przechowywaniem i stosowaniem niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin w szkołach;
- ocena dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii;
- ocena sytuacji w zakresie posiadania przez placówki certyfikatów zgodności z Polską Normą na meble edukacyjne i sprzęt sportowy;
- ocena procesu nauczania-uczenia się w szkołach podstawowych;
- ocena organizacji i przebiegu akcji wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży.

W 2022 r. w ewidencji znajdowało się **117** placówek nauczania i wychowania z powiatu pszczyńskiego. Placówki objęte stałym nadzorem sanitarnym to przede wszystkim szkoły podstawowe, a także żłobki, przedszkola, placówki pracy pozaszkolnej i inne. Przeprowadzono **75** kontroli bieżącego stanu sanitarno-higienicznego.

W I kwartale 2022 r. w związku ze stwierdzonymi przypadkami zakażeń COVID-19 wśród uczniów i personelu prowadzono postępowania epidemiologiczne i wydawano stosowne opinie sanitarne dotyczące zmiany trybu nauczania w szkołach i przedszkolach.

Stan sanitarno-techniczny placówek dla dzieci i młodzieży

W trakcie przeprowadzonych kontroli sanitarnych stwierdzono nieprawidłowości techniczne takie jak: brudne, zakurzone ściany i sufity, z ubytkami tynku i farby w salach lekcyjnych, korytarzach szkolnych, w złym stanie technicznym parkiet w sali gimnastycznej.

Kontrole, które wykazywały nieprawidłowości kończyły się wszczęciem postępowania administracyjnego lub wydaniem zaleceń pokontrolnych.

Żłobki

Szczególną uwagę poświęcono placówkom przeznaczonym dla najmłodszych dzieci. Opiekę najmłodszym dzieciom zapewniono łącznie w **13** placówkach. Przeprowadzono **8** kontroli bieżącego stanu sanitarnego. Stan techniczny skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń. Nie stwierdzono zaniedbań sanitarno-technicznych, a warunki do utrzymania higieny oceniono jako prawidłowe, wszystkie placówki posiadały dostęp do bieżącej ciepłej wody oraz były wyposażone w środki do utrzymania higieny osobistej.

Przedszkola

W 2022 r. w ewidencji znajdowało się **36** przedszkoli, przeprowadzono **12** kontroli sanitarnych. Przedszkola funkcjonują w budynkach przystosowanych do tego celu. Pomieszczenia przeznaczone na pobyt dzieci utrzymane były w należytej czystości i porządku. Przyległe tereny placów zabaw były ogrodzone i utrzymane w czystości. Przedmiotem kontroli terenów rekreacyjnych i placów zabaw był stan sanitarno-techniczny urządzeń, w tym posiadanie certyfikatów zgodności z normami, sposób zabezpieczenia miejsc zabaw dzieci, umieszczanie czytelnych i kompletnych regulaminów oraz posiadanie harmonogramów napraw i kontroli. Szczególną uwagę zwracano na częstotliwość wymiany piasku oraz zabezpieczenie piaskownic przed zanieczyszczeniem.

Szkoły

W 2022 r. w ewidencji znajdowało się **21** szkół podstawowych oraz **18** zespołów szkolno-przedszkolnych, **2** LO, **5** zespołów szkół oraz **2** zespoły szkół specjalnych. Przeprowadzono w nich **19** kontroli sanitarnych.

Budynki szkół przystosowane są do potrzeb użytkowników, a ich stan sanitarno-higieniczny oceniono jako dobry. Co roku w tych placówkach przeprowadzane są bieżące prace remontowe, poprawiane są warunki pracy/nauki uczniów.

W większości szkoły prowadzą zajęcia lekcyjne w systemie jednozmianowym. Zajęcia odbywające się w szkołach w systemie dwuzmianowym dotyczą głównie klas I – III szkół podstawowych.

Wszystkie nadzorowane placówki posiadają podłączenie do sieci wodociągowej, 4 placówki posiadają zbiornik bezodpływowy (szambo).

Ważnym czynnikiem warunkującym prawidłowy rozwój i zdrowie ucznia jest organizacja zajęć wychowania fizycznego. W trakcie kontroli bloków sportowych szczególną uwagę zwracano na problem niewykorzystywania umywalni i natrysków po planowych zajęciach wychowania fizycznego. Mimo, iż warunki do utrzymania higieny osobistej z roku na rok są coraz lepsze, uczniowie nadal nie korzystają z nich systematycznie.

Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi

W 2022 r. nadal prowadzono nadzór nad warunkami w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w szkołach. We wszystkich skontrolowanych szkołach substancje chemiczne i ich mieszaniny oznakowane były w sposób widoczny, umożliwiając ich identyfikację oraz posiadały wymagane karty charakterystyk. W pracowniach chemicznych znajdowały się również aktualne spisy przechowywanych substancji chemicznych. W wyniku systematycznych działań poprawie uległa sytuacja w zakresie gospodarki tymi substancjami. Zdecydowanie też zmniejszyła się ilość posiadanych przez szkoły substancji chemicznych, co wynikało przede wszystkim z braku środków finansowych w budżetach placówek na zakup zestawów. Problemy z prawidłową gospodarką z odczynnikami w latach ubiegłych spowodowały przejście w placówce szkolnej na nauczanie z wykorzystaniem form wizualnych (programy multimedialne.)

Dożywianie dzieci i młodzieży

Na terenie powiatu pszczyńskiego **20** szkół prowadzi dożywianie w formie posiłków jedno lub dwudaniowych, z których korzystało **4837** uczniów.
Z posiłków dofinansowanych w 2022 r. skorzystało **153** uczniów.

Ocena dostosowania mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu dzieci

W 2022 r. dokonano oceny dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów. Pomiary przeprowadzono w **1** szkole podstawowej, w której zmierzono **52 uczniów klas I –III** - z czego tylko **2** uczniów siedziała nieprawidłowo.

Higieniczna ocena tygodniowych rozkładów zajęć

Jednym z zadań dotyczących nadzoru nad warunkami higieny procesów nauczania i wychowania jest prawidłowe planowanie nauki i odpoczynku.

W 2022 r. dokonano higienicznej oceny rozkładów zajęć w 1 szkole podstawowej w **10** oddziałach, nieprawidłowości stwierdzono w **4** oddziałach.

Analizując rozkłady zajęć lekcyjnych oceniano czy:

- zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, przy czym różnica między kolejnymi dniami nie jest większa niż jedna godzina,
- różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia nie jest większa niż jedna godzina.

Z otrzymanej pisemnej informacji wynika, że liczba oddziałów w szkole jest większa od liczby dostępnych sal lekcyjnych oraz faktem, że dostępność nauczycieli jest ograniczona z uwagi na to, iż są zatrudnieni w innych placówkach.

Profilaktyczna opieka zdrowotna w szkołach

Analogicznie do lat ubiegłych w 2022 r. pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej dokonali oceny warunków sprawowania opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach różnego typu. Podczas kontroli w gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej zwracano szczególną uwagę na to, czy gabinet spełniał wymogi dotyczące: wymaganej powierzchni, zapewnienia dostępu do ciepłej wody oraz mydła w płynie, ręczników papierowych i środków do dezynfekcji rąk, zabezpieczenia przed zawilgoceniem ścian przy umywalkach, stosowanych materiałów wykończeniowych ścian i podłóg pomieszczeń (umożliwiających mycie i dezynfekcję powierzchni). W trakcie sprawowanego nadzoru bieżącego Nad gabinetami opieki zdrowotnej stwierdzono, iż wszystkie gabinety funkcjonowały zgodnie z wymogami technicznymi. Gabinety utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-technicznym i wyposażone w niezbędny sprzęt medyczny. Nie stwierdzono niewłaściwego stanu sanitarnego w żadnym z kontrolowanych gabinetów.

Podczas przeprowadzanych kontroli dyrektorzy szkół sygnalizowali, że opieka medyczna w placówkach jest niewystarczająca i zgłaszali potrzebę zapewnienia pomocy medycznej przez cały tydzień.

Zapewnienie uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych

W trakcie kontroli placówek szkolnych stwierdzono, że **wszystkie placówki realizowały obowiązek** zapewnienia uczniom możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w pomieszczeniach szkoły zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej. Przepis nie określa szczegółowo sposobu realizacji zadania. Dzieci z klas I-III mają możliwość pozostawiania podręczników we własnych salach do zajęć lekcyjnych zaś uczniowie klas starszych najczęściej w indywidualnych szafkach bądź zbiorowych półkach.

Warunki do utrzymania higieny osobistej

Stan sanitarno-higieniczny placówek oświatowo-wychowawczych ulega systematycznej poprawie. Dostępność do środków czystości (papier toaletowy, ręczniki jednorazowego użytku/suszarki do rąk oraz mydło w płynie) w nadzorowanych placówkach jest zadowalająca. Na terenie powiatu pszczyńskiego wszystkie placówki zapewniają dostęp do bieżącej ciepłej wody w łazienkach dla dzieci oraz w sanitariatach dla uczniów.

Zabezpieczenie piaskownic przed dostępem zwierząt

Z uwagi na bezpieczeństwo i higienę korzystania z przedszkolnych i szkolnych placów zabaw, boisk i terenów rekreacyjnych przez dzieci i młodzież konieczne jest zabezpieczenie terenu (np. piaskownic) przed dostępem zwierząt, w szczególności przed zanieczyszczeniem odchodami zwierzęcymi. W toku kontroli sanitarnych w tym zakresie stwierdzono, że w większości placówek piaskownice są zabezpieczone prawidłowo.

W 2022 r. prowadzono nadzór nad przygotowaniem terenów zewnętrznych placówek przedszkolnych. Przy ocenie brano pod uwagę liczbę i rodzaj urządzeń, rodzaj zabezpieczenia piaskownic, dostępność regulaminu korzystania z placów zabaw.

Warunki wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2022 r. zimowy i letni wypoczynek dla dzieci i młodzieży zorganizowany był w formie wyjazdowej jak i w miejscu zamieszkania. Przeprowadzono 26 kontroli stanu sanitarnego.

Podczas kontroli szczególną uwagę zwracano m. in. na:

- stan sanitarno-techniczny budynków i pomieszczeń;
- liczbę i stan techniczny urządzeń sanitarnych oraz
- zapewnienie środków do utrzymania higieny osobistej;
- stan sanitarny pomieszczeń przeznaczonych do użytkowania przez uczestników wypoczynku.

Przeważał wypoczynek w miejscu zamieszkania, którego celem było zapewnienie opieki i rekreacji dzieciom pozostającym w mieście. Przygotowany został specjalny program zajęć na którego składały się m.in. wycieczki

piesze i autokarowe, wyjazdy na obiekty rekreacyjno-sportowe, spacer po okolicy. Wypoczynek w formie wyjazdowej miał charakter obozu żeglarskiego.

W trakcie wypoczynku przekazywano organizatorom pakiety edukacyjne w celu rozpowszechnienia wśród uczestników wypoczynku. Wypoczynek odbywał się we właściwych warunkach, gwarantujących higieniczny i bezpieczny pobyt dzieci i młodzieży, nie odnotowano rażących uchybień sanitarnych oraz przypadków chorób zakaźnych i zatruc pokarmowych.

Podsumowanie:

Na realizację zaplanowanych w 2022 r. działań sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży znaczący wpływ miał stan epidemii, w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, ograniczenia w funkcjonowaniu placówek nauczania i wychowania wśród dzieci i młodzieży oraz pracowników tychże placówek. Mimo, iż w 2022 r. przeprowadzono znacząco mniej kontroli w placówkach oświatowych można zauważyć znaczącą poprawę warunków w placówkach w wyniku sukcesywnie prowadzonych prac remontowo-modernizacyjnych.

8. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO – ZDROWOTNA

W 2022 r. działalność Sekcji Oświaty Zdrowotnej skupiona była na promocji szczepień ochronnych ze szczególnym uwzględnieniem COVID-19 wśród społeczeństwa oraz propagowaniu zdrowego stylu życia, z naciskiem na podtrzymanie nawyków związanych z podstawowymi zasadami higieny. W szkołach realizowane były programy i akcje prozdrowotne. Dużą rolę odegrały media społecznościowe, w których na bieżąco zamieszczane były aktualne informacje nt. prowadzonych akcji, kampanii i programów prozdrowotnych.

Zaplanowane działania w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia wynikały z zapisów Ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Narodowego Programu Zdrowia, Krajowego Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV opracowanego na lata 2017-2021 oraz wytycznych Głównego Inspektoratu Sanitarnego.

Na 2022 r. zaplanowano realizację następujących programów edukacyjnych skierowanych do placówek oświatowo-wychowawczych:

- „Czyste powietrze wokół nas” – program antytytoniowej edukacji zdrowotnej skierowanej do przedszkoli,
- „Klub Zdrowego Przedszkolaka”- promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci przedszkolnych i ich rodziców,
- „Skąd się biorą produkty ekologiczne”- zwiększenie świadomości i wiedzy dzieci przedszkolnych na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych,
- „Smak życia czyli debata o dopalaczach”- dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich zażywania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami,
- „Bieg po zdrowie”- program antytytoniowej edukacji zdrowotnej dla IV klas szkół podstawowych,
- Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS- ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, wzrost poziomu wiedzy nt. HIV/AIDS,
- „Podstępne WZW”- upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C,
- „ARS, czyli jak dbać o miłość?”- ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie,
- „Znamie! Znam je?”- upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy o nowotworach złośliwych i kształtowanie prozdrowotnych zachowań,
- „Wybierz Życie-Pierwszy Krok”- poprawa świadomości uczniów szkół ponadpodstawowych w zakresie profilaktyki wirusa HPV i raka szyjki macicy.

Realizacja programów polegała na przeprowadzeniu działań edukacyjnych zgodnie ze scenariuszami lub głównymi wytycznymi danego programu. Realizatorzy dostosowywali treści w zależności od potrzeb danej grupy.

Oprócz działań programowych podejmowane były również następujące działania nieprogramowe:

- „Światowy Dzień Zdrowia" obchodzony był pod hasłem: „*Nasza planeta, nasze zdrowie*”,
- Dopalamce-Wypalacze „groźne narkotyki”,
- „Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad higieny”,
- „Brązowo, ale czy zdrowo”,
- Akcja informacyjna dot. bezpiecznego grzybobrania,
- „Bezpieczne Ferie 2022”
- „Bezpieczne Wakacje 2022”,

- „Wirusochrona” dla szkół i przedszkoli,
- „Lekki tornister”- profilaktyka wad postawy,
- Profilaktyka szkodliwości palenia tytoniu, w tym „Światowy Dzień bez Tytoniu”, „Światowy Dzień Rzucania Palenia”,
- Profilaktyka grypy,
- Profilaktyka wszawicy,
- Profilaktyka chorób zakaźnych,
- Interwencje wynikające z sytuacji epidemiologicznej – profilaktyka chorób i promocja szczepień ochronnych skierowana do obywateli z Ukrainy.

W 2022 r. realizowane były również:

- „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”- wojewódzka akcja skierowana do ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem: rodziców dzieci w wieku 0-3, dzieci przedszkolnych oraz rodziców planujących dziecko;
- #SzczepimySię- kampania ogólnopolska, skierowana do ogółu społeczeństwa promująca szczepienia przeciwko COVID-19.
- Kampania informacyjna „Wybieraj bezpieczną żywność #EUChooseSafeFood”, która ma na celu pomóc obywatelom w krytycznym myśleniu o ich codziennych wyborach żywieniowych.

Realizacja działań oświatowo-zdrowotnych skupiała się w dużej mierze na realizacji działań w terenie. Od kilku lat Sekcja Oświaty Zdrowotnej organizuje stoiska promocji zdrowia, pogadanki, warsztaty dla dzieci i młodzieży edukując zainteresowane osoby. W ramach tych działań organizowane są ćwiczenia profilaktyczne z użyciem alko i narkogogli, pomiary tlenu węgla w wydychanym powietrzu u osób palących. Działania te były atrakcyjne dla najmłodszych, ponieważ uczyli się poprzez zabawę i metody aktywne. W roku 2022 realizowano działania wynikające z aktualnej sytuacji epidemiologicznej oraz odpowiadano na zaproszenie danej placówki czy instytucji.

Na początku roku w trakcie zwiększonej zachorowalności na Covid-19 realizowano akcję pt. „Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny” oraz „#SzczepimySię”. Ich celem było przypomnienie społeczeństwu o podstawowych zasadach profilaktyki i ochrony swojego zdrowia przed wirusem SARS-CoV-2. Materiały edukacyjno-informacyjne na bieżąco były udostępniane w mediach społecznościowych PSSE w Tychach dla ogółu.

W 2022 r. realizowana była III i IV edycja wojewódzkiej akcji informacyjno-edukacyjnej pt. „Wirusoochrona” adresowana do przedszkoli i klas I-III szkół podstawowych. Celem przedsięwzięcia było przypomnienie zasad higieny osobistej wśród dzieci i ich rodziców oraz zwrócenie uwagi na znaczącą rolę czystości jako podstawowego środka zapobiegania przenoszeniu się wirusów.

W placówkach nauczyciele realizowali różne zajęcia i aktywności, aby uświadomić dzieciom jak ważne jest dbanie o higienę rąk w obecnym czasie. Poruszano tematykę związaną ze zdrowym stylem życia. Organizowano zajęcia ruchowe, pokazy, doświadczenia, pogadanki, rozmowy, ćwiczenia prawidłowego mycia rąk, tworzono zdrowe i pyszne przysmaki, prowadzono zabawy dydaktyczne, dzieci uczyły się piosenek edukacyjnych, wykonywano prace plastyczne, eksperymenty, wyświetlano filmy i prezentacje multimedialne. Z ciekawych inicjatyw realizowanych w placówkach należy wymienić: wykonywanie modeli wirusów z rękawiczek, skarpetek czy plasteliny, tworzenie recepty „służącej zachowaniu zdrowia”.

Dzieci bardzo chętnie uczestniczyły w zajęciach edukacyjnych. Dzięki różnym formom realizacji zdobyły wiedzę, którą wykorzystują w życiu codziennym.

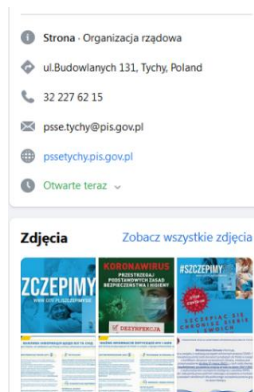
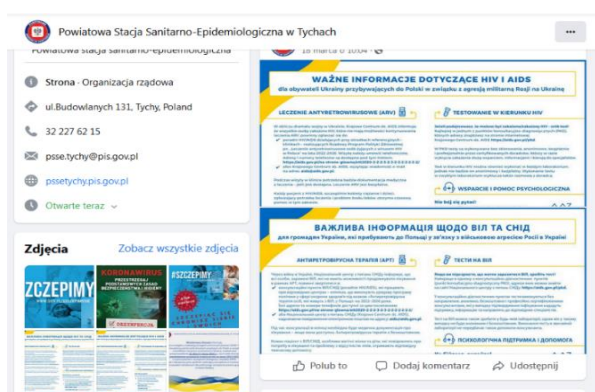

Kampania „Zaszczep w sobie chęć szczepienia” realizowana była poprzez dystrybucję materiałów promujących szczepienia ochronne do punktów szczepień na podległym terenie. Kampanię „#SzczepimySię” promowano w mediach społecznościowych oraz przedszkolach.

W związku z napływem ludności ukraińskiej do Polski, dystrybuowano ulotki profilaktyczne w języku ukraińskim do jednostek samorządu terytorialnego, miejskich ośrodków pomocy społecznej, powiatowych centrów pomocy rodzinie, podmiotów leczniczych, placówek oświatowo-wychowawczych. W mediach społecznościowych na bieżąco umieszczano posty z materiałami informacyjnymi skierowanymi do uchodźców.

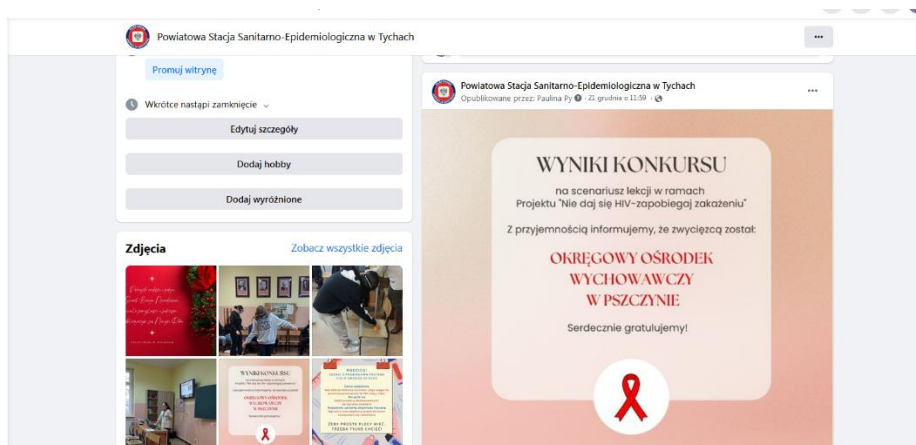
W ramach akcji „Bezpieczne Wakacje 2022” Sekcja Oświaty Zdrowotnej przy współpracy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży prowadziła dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych skierowanych do organizatorów letnich form wypoczynku, a także miejskich bibliotek publicznych oraz ośrodków sportu i rekreacji.

W dniu 03.07.2022 roku Sekcja Oświaty Zdrowotnej wzięła udział w imprezie plenerowej - „Goczałkowickim Festiwalu Róż”. Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej udzielali poradnictwa zainteresowanym osobom, oferowali zabawy profilaktyczne z użyciem alko i narkogogli. Na stoisku promocji zdrowia można było skorzystać z pomiarów tlenu węgla w wydychanym powietrzu u palaczy i zabrać ze sobą interesujące materiały profilaktyczne dotyczące m. in. tematyki: HIV/AIDS, pedikulozy, bezpiecznego opalania i spędzania czasu wolnego, szczepień ochronnych, ochrony przed kleszczami, bezpiecznego grzybobrania, szkodliwości używania wyrobów tytoniowych, e-papierosów czy substancji psychoaktywnych. Stoisko edukacyjne cieszyło się dużym zainteresowaniem zarówno dorosłych, jak i najmłodszych uczestników wydarzenia.

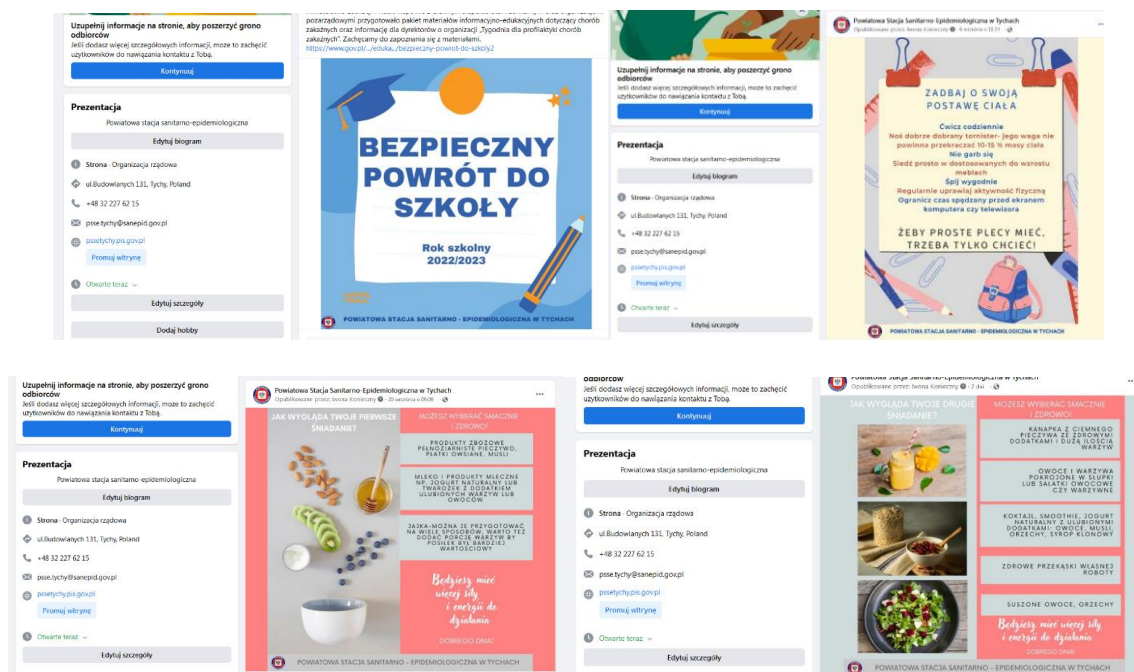
Z okazji „Światowego Dnia AIDS” oraz w ramach projektu „Nie daj się HIV-zapobiegaj zakażeniu” został zorganizowany konkurs dla nauczycieli na najlepszy scenariusz lekcji edukacyjnej. W tegorocznym konkursie zwyciężyła praca nadesłana przez terapeutę z Okręgowego Ośrodka Wychowawczego w Pszczynie.

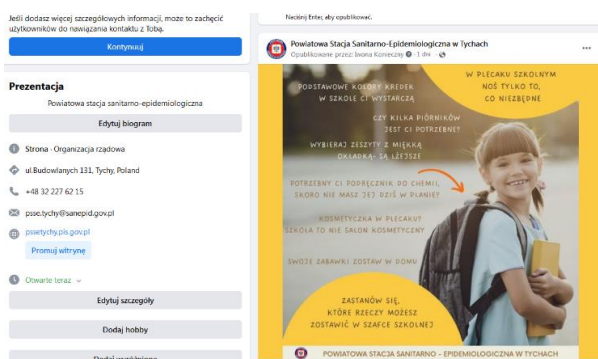

Kampanię ph. „Wybieraj bezpieczną żywność” #EUChooseSafeFood stworzoną przez Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności EFSA promowano w mediach społecznościowych. Celem kampanii było zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności w UE oraz zachęcenia obywateli do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych. Konsumenty dowiedzieli się m.in. jaka jest różnica między terminem przydatności do spożycia a datą minimalnej trwałości, poznali zasady higieny żywności w domu, a także poszerzyli wiedzę dot. czytania etykiet produktów. W celach edukacyjnych przeprowadzono webinar adresowany do osób w wieku od 25 do 54 lat, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet i młodych rodziców.

Ponadto w ciągu całego roku Sekcja Oświaty Zdrowotnej redagowała i tworzyła posty do zamieszczenia w mediach społecznościowych dotyczące prowadzonych działań, aktualnej sytuacji epidemiologicznej, promocji zdrowia oraz kalendarium światowych i ogólnopolskich dni związanych ze zdrowiem.

Podsumowanie:

Sekcja Oświaty Zdrowotnej prowadzi profil Stacji w mediach społecznościowych, który cieszy się rosnącym zainteresowaniem, dzięki czemu dociera do większej liczby odbiorców w różnym wieku. Daje to możliwość szybkiej komunikacji ze społeczeństwem, co niewątpliwie wpływa na skuteczność działań profilaktycznych.

Zainicjowane działania prozdrowotne przez Sekcję Oświaty Zdrowotnej zakończone były szczegółowymi sprawozdaniami. Realizacje programów można uznać za zadowalającą, natomiast analizując wyniki działalności zaobserwować można, że zainteresowanie ofertą programową znacznie spada. Należy podkreślić, że w działaniach na rzecz wzmocnienia zdrowia konieczna jest współpraca jak największej ilości podmiotów, które odpowiadają za kształtowanie postaw prozdrowotnych na poziomie lokalnym.

Podjęte inicjatywy profilaktyczne, takie jak stoisko informacyjno-edukacyjne cieszą się dużym zainteresowaniem i niewątpliwie pomagają w podnoszeniu świadomości na temat zdrowia oraz w kształtowaniu odpowiednich postaw zdrowotnych.